

**UNIVERZITA VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH
KOMENSKÉHO 73, KOŠICE**

**SMERNICA
O BEZPEČNOSTI A OCHRANE ZDRAVIA PRI PRÁCI**

**Schválil : Prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD.
Rektor**

Vypracovala : Ing. Eva Ráčzová

**Č. j. 612/R/ 09
Marec 2009**

Obsah

1	ÚVODNÉ USTANOVENIA, ÚČEL	3
2	ROZSAH PLATNOSTI	3
3	DEFINÍCIA POJMOV A SKRATIEK	3
3.1	Definície.....	3
3.2	Skratky.....	5
4	ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI	5
4.1	Povinnosti zamestnávateľa.....	5
4.2	Povinnosti vedúcich zamestnancov.....	8
4.3	Základné povinnosti zamestnancov.....	9
4.4	Technik BOZP, Autorizovaný technik BOZP.....	9
4.5	Zástupca zamestnancov pre BOZP.....	10
4.6	Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.....	11
5	KONCEPCIA POLITIKY BOZP	11
6	POSUDZOVANIE RIZÍK	12
7	POSKYTOVANIE OSOBNÝCH OCHRANNÝCH PRACOVNÝCH PROSTRIEDKOV ...	12
8	PRACOVNÉ ÚRAZY	12
9	EVIDENCIA A REGISTRÁCIA ŠKOLSKÝCH ÚRAZOV	13
9.1	Záznam o školskom úraze.....	14
10	TRAUMATOLOGICKÝ PLÁN	14
11	POŽÍVANIE ALKOHOLICKÝCH NÁPOJOV A INÝCH OMAMNÝCH LÁTOK	14
12	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE V OBLASTI BOZP	15
13	STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE ZAMESTNANCOV	16
14	OCHRANA NEFAJČIAROV	16
15	RUČNÁ MANIPULÁCIA S BREMENAMI	17
16	OSOBITNÉ SKUPINY ZAMESTNANCOV	17
16.1	Pracovné podmienky žien, tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode	17
16.1.1	Zakázané práce ženám - všeobecne	17
16.2	Pracovné podmienky mladistvých osôb.....	18
16.2.1	Zakázané práce mladistvým osobám	18
17	SÚVISIACE DOKUMENTY A ZÁZNAMY	19
17.1	Súvisiaca dokumentácia.....	19
	ZÁZNAMY	20
18	ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	20
19	ZOZNAM PRÍLOH	21

1 ÚVODNÉ USTANOVENIA, ÚČEL

Smernica stanovuje základné podmienky a postupy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na vylúčenie alebo obmedzenie faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce a všeobecné zásady prevencie. Smernica stanovuje a bližšie konkretizuje práva a povinnosti vedúcich zamestnancov, technika BOZP a zamestnancov Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach (v ďalšom texte UVL), vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vedúci zamestnanci sú povinní oboznámiť s touto smernicou všetkých svojich podriadených zamestnancov.

2 ROZSAH PLATNOSTI

Táto smernica je platná pre všetky kliniky, katedry, ústavy, samostatné pracoviská a účelové zariadenia UVL. Je záväzná pre všetkých zamestnancov UVL a taktiež sa vzťahuje primerane aj na osoby, ktoré sa so súhlasom UVL zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch.

3 DEFINÍCIA POJMOV A SKRATIEK

3.1 Definície

Bezpečnosť práce – je stav pracoviska, ktorý poskytuje vysokú mieru istoty, že pri dodržiavaní pravidiel (bezpečnostných požiadaviek, technologických a pracovných postupov a pod.), platných pre príslušné pracovisko a pracovný proces a bez pôsobenia nepredvídateľných vonkajších vplyvov, bude vylúčená alebo znížená možnosť ohrozenia života a zdravia osôb, poškodenia alebo zničenia majetku UVL.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci – je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

Bezpečnosť technických zariadení – je stav technických zariadení, ktorý poskytuje vysokú mieru istoty, že pri dodržaní pravidiel pre ich obsluhu a prevádzku a bez pôsobenia nepredvídaných vonkajších rušivých vplyvov nedôjde k poruche zariadenia, pri ktorej by mohli byť ohrozené osoby alebo hospodárske hodnoty.

Bezpečnostné zariadenia – technické alebo iné zariadenia (súčasť stroja, prístroja alebo iného zariadenia), ktoré je určené na zaistenie alebo zvýšenie bezpečnosti pri práci.

Dodávateľ – osoba, alebo organizácia, ktorá UVL dodáva služby v súlade s dohodnutými podmienkami a okolnosťami.

Interné predpisy na zaistenie BOZP – sú aj pravidlá o BOZP vydané UVL po dohode s príslušným orgánom inšpekcie práce, s príslušným orgánom na ochranu zdravia a so zástupcami zamestnancov.

Nebezpečenstvo – nebezpečenstvo je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*).

Neodstrániteľné nebezpečenstvo a neodstrániteľné riziko – je také nebezpečenstvo a ohrozenie, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť (*Zákon č. 124/2006 Z. z.*).

Nebezpečná látka – je látka, alebo zmes látok, ktoré na základe chemických, fyzikálnych alebo toxických vlastností jednotlivo alebo v kombinácii vytvárajú nebezpečenstvo.

Nebezpečné chemické látky a nebezpečné chemické prípravky pre život a zdravie ľudí a pre životné prostredie – sú výbušné látky a prípravky, oxidujúce látky a prípravky, mimoriadne horľavé látky a prípravky, veľmi horľavé látky a prípravky, horľavé látky a prípravky, veľmi jedovaté látky a prípravky, jedovaté látky a prípravky, škodlivé látky a prípravky, žieravé látky a prípravky, dráždivé látky a prípravky, senzibilizujúce látky a prípravky, karcinogénne látky a prípravky, mutagénne látky a prípravky, látky a prípravky poškodzujúce reprodukciu, látky a prípravky nebezpečné pre životné prostredie (*Zákon č. 163/2001 Z. z.*).

Nebezpečné chemické látky a nebezpečné chemické prípravky pre ľudí – sú látky a prípravky, ktoré môžu spôsobiť smrť, krátkodobé, dlhotrvajúce alebo opakujúce sa poškodenie zdravia, ak sú vdychované, požitie alebo absorbované pokožkou. (*Zákon č. 163/2001 Z. z.*)

Nočná práca – je práca vykonávaná v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou (*Zákonník práce*).

Ohrozenie – je to aktívna vlastnosť objektu spôsobiť nežiaducu udalosť (úraz, poškodenie zdravia či majetku) aktivovaním nebezpečenstva v konkrétnom priestore a čase na rozhraní človek – stroj – prostredie (spôsob ako môže dôjsť k nežiaducej udalosti, ako nepriaznivo môže pôsobiť nebezpečenstvo na človeka).

Ochrana zdravia – je súhrn opatrení spočívajúcich v predchádzaní vzniku a šíreniu ochorení a v obmedzovaní ich výskytu a iných porúch zdravia, v zlepšovaní zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné podmienky, pracovné podmienky a zdravý spôsob života a vo výkone štátneho zdravotného dozoru. (Zákon č. 126/2006 Z. z.)

Ochranné zariadenia – technické alebo iné zariadenia na zabránenie vzniku úrazov, prevádzkových nehôd alebo porúch technických zariadení. (Vyhláška č. 59/1982 Zb.)

OOPP – osobný ochranný pracovný prostriedok - je každý prostriedok nosený, držaný alebo inak používaný pri práci zamestnancom, ktorý je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca pred nebezpečenstvom vrátane jeho doplnkov a príslušenstva (Nariadenie vlády č. 395/2006 Z. z.).

Organizačné opatrenia – spočívajú vo vhodnej úprave celého pracovného režimu a organizácie práce tak, aby sa vylúčilo alebo obmedzilo pôsobenie škodlivých alebo nepriaznivých vplyvov práce a pracovného prostredia. (vykonávanie analýzy rizík, resp. prehodnotenie existujúceho systému riadenia rizík, skvalitnenie preventívnej kontroly a údržby zariadení a objektov, uplatňovanie kvalifikačných požiadaviek, zvýšenie počtu pracovníkov v sledovanej činnosti, úprava režimu práce, zavedenie bezpečnostných prestávok, úprava materiálových tokov a premiestňovacích procesov, prehĺbenie kontroly dodržiavania bezpečnostných požiadaviek, kontrola konzumácie alkoholu a i.)

Pracovisko – priestor, v ktorom zamestnanec alebo skupina zamestnancov vykonáva prácu.

Pracovisko – fyzický priestor, kde pracovníci zotrvávajú, alebo v ktorom sa pohybujú počas pracovného procesu a ktorý je pod kontrolou zamestnávateľa.

Pracovný úraz – je akékoľvek poškodenie zdravia alebo smrť, spôsobené zamestnancom nezávisle od vlastnej vôle krátkodobým náhlym násilným pôsobením vonkajších vplyvov pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním (Zákon č. 124/2006 Z. z.).

Právne a ostatné predpisy na zaistenie BOZP – sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia, hygienické predpisy a proti epidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušninami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia (Zákonník práce).

Prevencia – je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce a určenie postupu pre prípad bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia.

Posudzovanie rizík – Systematické preverovanie toho, čo môže zamestnancom a osobám zdržiavajúcim sa so súhlasom podniku na jeho pracoviskách ublížiť, alebo pôsobiť nežiaducu udalosť a zváženie, či sú súčasné bezpečnostné opatrenia dostatočné.

Riziko – riziko je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví (Zákon č. 124/2006 Z. z.).

Riziková práca – je práca spojená so zvýšeným ohrozením zdravia, pri ktorej je nebezpečie vzniku úrazov, chorôb z povolania, priemyselných otráv, ohrozenie duševného zdravia alebo iného ochorenia podmieneného prácou. (Zákon č. 126/2006 Z. z.)

Traumatologický plán – Postup v prípade vzniku poškodenia zdravia, vrátane poskytnutia prvej pomoci a evakuácie zranených osôb.

Technické opatrenia – spočívajú vo vhodnej úprave, udržiavaní objektov, pracovísk, strojov a zariadení v takom technickom stave, ktorý zaručuje ich bezpečnú prevádzku. Požadovaný stav sa dosahuje najmä pravidelnými odbornými prehliadkami a skúškami, pravidelnou údržbou, odstraňovaním nedostatkov, prispôbovaním strojov, zariadení a technológií novým poznatkom vedy, techniky apod. (rekonštrukcie zariadení, úprava technologického postupu, pravidelná technická diagnostika, nahrádzanie fyzicky namáhavých prác technickými prostriedkami, nahrádzanie škodlivých látok neškodnými, zvýšenie kvality prostriedkov osobnej ochrany a i.)

Vedúci zamestnanci – zamestnanci, ktorí riadia niektoré z pracovísk Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach.

Výchovné opatrenia – Spočívajú v realizácii cieľavedomého a trvalého systému ovplyvňovania vedomia zamestnancov s cieľom vytvárať ich schopnosť rozoznávať alebo uvedomovať si riziká a pracovať tak, aby neohrozovali život a zdravie svoje alebo iných osôb. (vstupné a opakované školenia, inštruktáž na pracovnom mieste, nácvik modelových situácií, preverovanie vedomostí, informácie o pracovných rizikách a ochrane pred nimi, zamestnanecké konzultácie a i.)

Zamestnávateľ – Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach, ďalej v texte UVL

Zamestnanci – všetci zamestnanci, ktorí sú v zmluvnom pracovnom pomere s Univerzitou veterinárskeho lekárstva v Košiciach

3.2 Skratky

BOZP	- bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
IP	- inšpektorát práce
MZ	- Ministerstvo zdravotníctva
OOPP	- osobné ochranné pracovné prostriedky
OPP	- ochrana pred požiarimi
PP	- pracovný poriadok
PÚ	- pracovný úraz
STN	- slovenská technická norma
SÚBP	- slovenský úrad bezpečnosti práce
ÚVZSR	- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VTZ	- vyhradené technické zariadenie
ZP	- zákonník práce
ZZ	- zástupca zamestnancov

4 ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

Postupy a zásady uvedené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov UVL, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na realizácii a zabezpečovaní činností popísaných v smernici.

Za spracovanie a aktualizáciu tejto smernice, ako aj jej realizáciu v praxi je zodpovedný bezpečnostný technik UVL a vedúci zamestnanci pracovísk UVL.

Všetci zamestnanci sú povinní sa preukázateľne oboznámiť s touto smernicou a dodržiavať jej ustanovenia. Táto smernica je záväzná pre každého zamestnanca UVL dňom, kedy bol s ňou oboznámený.

Technik BOZP/ autorizovaný technik BOZP s touto smernicou oboznamuje vedúcich zamestnancov v intervale 1 krát za 2 roky

Vedúci zamestnanci sú povinní umiestniť túto smernicu na takom mieste, aby bola zamestnancom verejne prístupná.

4.1 Povinnosti zamestnávateľa

Zamestnávateľ v rozsahu svojej pôsobnosti je povinný sústavne vytvárať podmienky pre bezpečnú a zdravotne neškodnú prácu. Zamestnávateľ zodpovedá za plnenie úloh v oblasti BOZP v zmysle všeobecne platných legislatívnych predpisov.

Zabezpečovanie základných úloh a povinností v oblasti BOZP realizuje zamestnávateľ internými predpismi.

Zamestnávateľ je povinný určiť dostatočný počet odborných zamestnancov, ktorí sú s ním v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu na vykonávanie preventívnych a ochranných služieb, ktorými sú bezpečnostnotechnická služba a pracovná zdravotná služba.

Preventívne a ochranné služby sú odborné služby poskytované zamestnávateľovi, ktoré súvisia s výberom, organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík vrátane psychosociálnych rizík a ochranou pred nimi.

Úlohy pracovnej zdravotnej služby plnia odborní zdravotnícki pracovníci kvalifikovaní na výkon pracovnej zdravotnej služby.

UVL má odborne spôsobilého zamestnanca – bezpečnostného technika / autorizovaného bezpečnostného technika, ktorý zabezpečuje vykonávanie úloh bezpečnostnotechnickej služby. V prípade potreby môže spolupracovať aj s iným odborníkom na prevenciu a ochranu v špecifickej oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Preventívne opatrenia potrebné na zaistenie BOZP so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa BOZP vykonáva zamestnávateľ najmä prostredníctvom technických, organizačných a výchovných opatrení.

Všeobecné povinnosti zamestnávateľa :

- vykonávať opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce a v súlade s právnymi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom; zohľadňovať pritom skutočné a predvídateľné okolnosti a dosiahnuté vedecké a technické poznatky,
- zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení

- rizika u všetkých zamestnancov, najmä pri osobitných skupinách zamestnancov, Osobitnými skupinami zamestnancov sú najmä tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiace ženy, mladiství a zamestnanci so zmenenou pracovnou schopnosťou,
- zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy,
  - zabezpečovať, aby chemické, fyzikálne a biologické faktory a faktory ovplyvňujúce psychickú pracovnú záťaž a sociálne faktory neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
  - odstraňovať nebezpečenstvá a ohrozenia a ak to podľa dosiahnutých vedeckých a technických poznatkov nie je možné, vykonať opatrenia na ich obmedzenie a pripravovať opatrenia na ich odstránenie,
  - nahrádzať namáhavé a jednotvárne práce a práce v zdraví nebezpečných alebo škodlivých pracovných podmienkach vhodnými pracovnými prostriedkami, pracovnými postupmi a zdokonaľovaním organizácie práce,
  - tam, kde sa používajú alebo skladujú nebezpečné látky alebo sa používajú technológie a zariadenia, pri zlyhaní ktorých môže dôjsť k ohrozeniu života a zdravia väčšieho rozsahu zamestnancov, iných fyzických osôb a k ohrozeniu okolia,
    - prijať opatrenia na vylúčenie ohrozenia života a zdravia; ak to s ohľadom na dosiahnuté vedecké a technické poznatky nie je možné, prijať účelné opatrenia na ich obmedzenie,
    - vykonať nevyhnutné opatrenia na obmedzenie možných následkov ohrozenia života a zdravia a umožniť prístup do ohrozeného priestoru len nevyhnutne potrebným zamestnancom, ktorí boli riadne a preukázateľne oboznámení majú výcvik a vybavenie podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP,
  - určovať bezpečné pracovné postupy,
  - určovať a zabezpečovať ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať, a ak je to potrebné, určovať a zabezpečovať ochranné prostriedky, ktoré sa musia používať,
  - vydávať vnútorné predpisy, pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dávať pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
  - zaraďovať zamestnancov na práce so zreteľom na ich zdravotný stav a schopnosti a na ich vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť podľa právnych predpisov a osobitných predpisov na zaistenie BOZP a nedovoliť, aby vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnému stavu a schopnostiam a na ktoré nemajú vek, kvalifikačné predpoklady a doklad o odbornej spôsobilosti podľa právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
  - zabezpečiť posudzovanie individuálnych fyzických možností zamestnanca pri ručnej manipulácii s bremenami,
  - zabezpečiť vykonávanie zdravotného dohľadu podľa § 26 zákona č. 355/2007 Z. z. vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci, a to v pravidelných intervaloch s prihliadnutím na charakter práce a na pracovné podmienky na pracovisku, ako aj vtedy, ak o to zamestnanec požiada,
  - venovať zvýšenú pozornosť zamestnancom na odlúčených pracoviskách, zamestnancom, ktorí pracujú na pracovisku sami, a osobitným skupinám zamestnancov,
  - poskytovať zamestnancom prestávky v práci z dôvodu bezpečnosti podľa osobitných predpisov,
  - oznamovať príslušným orgánom spôsobom ustanoveným osobitným predpisom vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce, havárií, zisťovať a odstraňovať príčiny ich vzniku, viesť ich evidenciu a vykonávať registráciu,
  - písomne vypracovať koncepciu politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci obsahujúcu zásadné zámery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a program jej realizácie obsahujúci najmä postup, prostriedky a spôsob jej vykonania a pravidelne ich vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať,
  - vypracovať a podľa potreby aktualizovať vlastný zoznam prác a pracovísk
    - zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám,
    - spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy,
    - zakázaných mladistvým zamestnancom,
  - viesť a uschovávať predpísanú dokumentáciu, záznamy a evidenciu súvisiacu s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci,
  - nepoužívať pri prácach, pri ktorých sú zamestnanci vystavení zvýšenej možnosti vzniku úrazu alebo iného poškodenia zdravia, taký spôsob odmeňovania za prácu, ktorý by pri zvyšovaní pracovných výkonov mal za následok ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia zamestnancov,
  - nenariaďovať prácu nadčas pri prácach v zdraví škodlivom pracovnom prostredí.
  - vypracúvať hodnotenie nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a pracovného prostredia a na jeho základe vypracovať zoznam poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov,
  - bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, na používanie pri práci potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky,
  - udržiavať osobné ochranné pracovné prostriedky v používateľnom a vo funkčnom stave a dbať o ich riadne používanie,

- bezplatne poskytovať zamestnancom pracovný odev a obuv, ak pracujú v prostredí, v ktorom odev alebo obuv podlieha mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu,
- bezplatne poskytovať zamestnancom umývacie, čistiace a dezinfekčné prostriedky potrebné na zabezpečenie telesnej hygieny, a ak to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia,
- zabezpečiť, aby zamestnanci iného zamestnávateľa a fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, ktorí budú vykonávať práce na jeho pracoviskách, dostali potrebné informácie a pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci platné pre jeho pracoviská a priestory. Zamestnávateľ môže dohodnúť výkon práce s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, len ak mu táto fyzická osoba príslušným dokladom preukáže odbornú spôsobilosť potrebnú na výkon práce podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- vydať zákaz fajčenia na všetkých pracoviskách UVL a zabezpečiť dodržiavanie tohto zákazu,
- starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia všetkých osôb, ktoré sa nachádzajú s jeho vedomím na jeho pracoviskách alebo v jeho priestoroch,
- oboznamovať pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne zamestnancov vrátane zamestnancov osobitných skupín so zreteľom na vykonávané práce, pracoviská a iné okolnosti, ktoré sa týkajú výkonu práce, s
  - príslušnými právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci a zásadami bezpečného správania na pracovisku a bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosti,
  - s existujúcim a predvídateľným nebezpečenstvom a ohrozením, s dopadmi, ktoré môžu spôsobiť na zdraví a s ochranou pred nimi,
  - so zákazom vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť život alebo zdravie zamestnanca,
- vykonať oboznámenie zamestnanca aj pri jeho prijatí do zamestnania, pri preložení na iné pracovisko, pri prevedení na inú prácu alebo pri zavedení novej technológie, nových pracovných postupov alebo strojov a zariadení. Oboznámenie sa musí prispôbovať novým alebo zmeneným nebezpečenstvám a ohrozeniam. najmenej raz za dva roky, ak osobitný predpis neustanovuje inak, o čom vyhotoví písomný záznam,
- označovať zreteľne pracoviská a zariadenia, ktoré môžu ohroziť alebo poškodiť zdravie zamestnanca, a používať označenia, symboly a signály na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade s osobitným predpisom,
- Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia
  - vopred vykonať opatrenia a zabezpečiť prostriedky potrebné na ochranu života a zdravia zamestnancov v prípade mimoriadnych situácií vrátane požiarov a na poskytnutie prvej pomoci,
  - včas informovať o ohrození a o ochranných opatreniach všetkých zamestnancov, ktorí sú alebo môžu byť vystavení tomuto ohrozeniu,
  - vykonať opatrenia, aby sa zamestnanci mohli postarať o zdravie a bezpečnosť svoju, prípadne iných osôb a aby podľa svojich možností zabránili následkom tohto ohrozenia,
  - vydať pokyny a zabezpečiť, aby zamestnanci mohli zastaviť svoju prácu, okamžite opustiť pracovisko a odísť do bezpečia,
  - nepožadovať od zamestnancov s výnimkou odôvodnených a výnimočných prípadov, aby pracovali alebo sa zdržiavali na pracovisku, na ktorom existuje takéto ohrozenie,
  - určiť postup pre prípad záchranných prác, evakuácie a vzniku poškodenia zdravia vrátane poskytnutia prvej pomoci; na tento účel vybaviť pracoviská prostriedkami prvej pomoci, určiť a odborne spôsobilými osobami vyškoliť zamestnancov na vykonávanie záchranných prác a evakuácie a na poskytovanie prvej pomoci a zabezpečiť potrebné kontakty s príslušnými zdravotníkmi, záchrannými a protipožiarnymi pracoviskami.
- sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie príslušných právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov,
- kontrolovať
  - stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení, zabezpečovať v intervaloch určených osobitnými predpismi alebo orgánmi dozoru meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, odborné prehliadky a odborné skúšky zariadení,
  - či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a či dodržiava určený zákaz fajčenia v priestoroch zamestnávateľa,
  - činnosť zamestnanca na odlúčenom pracovisku a zamestnanca, ktorý pracuje na pracovisku sám,
- kontrolovať a vyžadovať používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení,
- odstraňovať nedostatky zistené kontrolnou činnosťou

- vykonať najmenej raz za rok pravidelnú previerku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pracovného prostredia na všetkých pracoviskách a zariadeniach zamestnávateľa, u ktorého je ustanovený zástupca zamestnancov; previerku pripravovať a vykonávať v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou, odstraňovať nedostatky zistené pri kontrolnej činnosti.

(Zákon č. 124/2006 .Z z.)

4.2 Povinnosti vedúcich zamestnancov

Plnenie úloh zamestnávateľa v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zabezpečujú vedúci zamestnanci na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu úloh vyplývajúcich z ich funkcií.

Vedúci zamestnanci sú zodpovední za :

- vytváranie priaznivých pracovných podmienok pre nimi riadených zamestnancov a zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rozsahu svojej pôsobnosti,
- riadenie a kontrolovanie dodržiavania bezpečnostných predpisov pri práci nimi riadených zamestnancov, kontrolovanie požívania alkoholických nápojov a kontrolovanie pracoviska, strojov a zariadení z hľadiska spĺňania požiadaviek BOZP,
- zabezpečenie odstránenia zistených nedostatkov ako aj porúch a príčin porúch a havárií technických zariadení,
- zabezpečenie účasti novoprijatých zamestnancov na vstupnom školení BOZP a OPP a na vstupnej inštruktáži na pracovnom mieste ako aj uvoľnenie zamestnancov na periodické, odborné školenia a skúšky a lekárske prehliadky v ich pracovnom čase,
- oboznámenie nimi riadených zamestnancov s ich úlohami, povinnosťami a právami,
- pridelovanie práce zamestnancom, ktorá je dohodnutá v pracovnej zmluve, vydanie písomného opisu pracovných činností (náplň práce), ktoré patria do okruhu práce dohodnutej v ich pracovnej zmluve,
- dodržiavanie pravidiel slušnosti a občianskeho spolužitia na pracovisku s cieľom vytvárať priaznivú pracovnú atmosféru, motivujúcu podriadených zamestnancov kvalitne plniť pracovné úlohy,
- realizáciu politiky BOZP,
- kontrolovanie dodržiavania predpisov BOZP dodávateľmi prác, ktorí vykonávajú činnosť na ich pracoviskách,
- oboznámenie zamestnancov s politikou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- zabezpečenie, aby nedochádzalo k porušovaniu pracovnej disciplíny a k neplneniu pracovných povinností,
- dodržiavanie zákazu prác a pracovísk pre ženy a mladistvé osoby,
- vypracovanie interných predpisov pre prevádzku, údržbu, opravy a obsluhu strojov a zariadení používaných na pracovisku a pre pracovné činnosti v oblasti BOZP,
- zabezpečenie vypracovania a vedenia dokumentácie strojov a zariadení, pokiaľ je predpísaná (prevádzkové denníky a pod.).
- bezpečnú a spoľahlivú prevádzku používaných strojov a zariadení a za zabezpečenie realizácie ich predpísaných odborných prehliadok a skúšok,
- používanie v prevádzke len takých pracovných nástrojov, náradia a pracovných pomôcok, ktoré zodpovedajú požiadavkám BOZP,
- vybavenie zamestnancov pracovnými nástrojmi, náradím, a pracovnými pomôckami, ktoré potrebujú k vykonávaniu svojej pracovnej činnosti a ochrane zdravia a oboznámenie zamestnancov s ich bezpečným používaním,
- nedovolenie vykonávať práce zamestnancovi, ktorý pre príslušnú prácu nemá potrebnú kvalifikáciu, odbornú a zdravotnú spôsobilosť,
- oboznámenie zamestnancov s možnými rizikami vyplývajúcimi z povahy práce, ktorú budú vykonávať a informovanie zamestnancov s ochrannými opatreniami pred ich pôsobením,
- vydávanie vhodných osobných ochranných pracovných prostriedkov ako aj potrebných hygienických, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, prípadne ochranných nápojov,
- vybavenie zamestnancov OOPP, ktoré zodpovedajú vyhladaným a vyhodnotením rizikám a za kontrolu, že sú tieto poskytnuté OOPP zamestnancami riadne používané,
- vybavenie pracovísk bezpečnostnými značkami, pokynmi a signalizáciou,
- realizáciu porád týkajúcich sa aj oblasti BOZP na pracovisku a využívanie námetov zamestnancov na zdokonaľovanie práce,
- zaistenie bezpečnostných a hygienických podmienok pre prácu neohrozujúcu život a zdravie zamestnancov.

Vedúci zamestnanci sú povinný nedostatky zistené v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bezodkladne oznámiť svojmu vedúcemu zamestnancovi, ak vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení je nad rámec ich pracovných povinností.

4.3 Základné povinnosti zamestnancov

Zamestnanec je povinný :

- dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený,
- spolupracovať so zamestnávateľom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť v potrebnom rozsahu tak, aby im umožnil plniť povinnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a úlohy uložené príslušným inšpektorátom práce alebo orgánom dozoru,
- konať tak, aby umožnil iným plniť povinnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- vykonávať práce, obsluhovať a používať pracovné prostriedky, materiály, nebezpečné látky a ostatné prostriedky v súlade s
  - návodom na obsluhu, s ktorým bol riadne a preukázateľne oboznámený,
  - poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí a zručností v rámci získanej odbornej spôsobilosti,
- obsluhovať pracovné prostriedky a vykonávať činnosti s vyšším rizikom, ktoré ustanovujú osobitné predpisy, len ak má na ich obsluhu a vykonávanie osvedčenie alebo preukaz a ak je zamestnávateľom poverený na túto obsluhu alebo vykonávanie činnosti,
- náležite používať bezpečnostné a ochranné zariadenia, nevyradovať ich z prevádzky a svojvoľne ich nemeniť,
- používať určeným spôsobom pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky a starať sa o ne,
- dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti ustanovené osobitnými predpismi, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie,
- zúčastňovať sa na školení a výcviku zabezpečovanom zamestnávateľom v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobiť sa overeniu jeho znalostí,
- podrobiť sa lekárskeym preventívnym prehliadkam, vo vzťahu k práci,
- oznamovať bez zbytočného odkladu vedúcemu zamestnancovi alebo podľa potreby bezpečnostnému technikovi alebo autorizovanému bezpečnostnému technikovi, zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť alebo príslušnému orgánu dozoru nedostatky, ktoré by pri práci mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, najmä bezprostredné a vážne ohrozenie života alebo zdravia, a podľa svojich možností zúčastňovať sa na ich odstraňovaní,
- podrobiť sa vyšetreniu, ktoré vykonáva zamestnávateľ alebo príslušný orgán štátnej správy, aby zistil, či zamestnanec nie je pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok; okruh zamestnancov zamestnávateľa a iných osôb oprávnených dať zamestnancovi pokyn, aby sa podrobil vyšetreniu, uvedie zamestnávateľ v pracovnom poriadku alebo vo vnútornom predpise ,
- nepožívať alkoholické nápoje, omamné látky a psychotropné látky na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk a priestorov, nenastupovať pod ich vplyvom do práce a dodržiavať určený zákaz fajčenia na pracoviskách,

(Zákon č. 124/2006 Z. z.)

4.4 Technik BOZP, Autorizovaný technik BOZP

Technik BOZP/Autorizovaný technik BOZP je odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý zamestnávateľovi napomáha pri realizácii opatrení v oblasti BOZP, technických zariadení a ustanovených pracovných podmienok, vrátane zisťovania a odstraňovania nedostatkov v týchto oblastiach. Vykonáva výchovnú, poradenskú a kontrolnú činnosť. Zriadením funkcie technika BOZP/Autorizovaného technika BOZP nie je dotknutá zodpovednosť zamestnávateľa za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

Technik BOZP/Autorizovaný technik BOZP s príslušnými útvarmi zamestnávateľa koordinuje

- vypracovanie systému a programov výchovy a vzdelávania zamestnancov i ostatných osôb v oblasti BOZP
- vypracovanie systému poskytovania a používania osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- vypracovanie pravidiel a pokynov na zaistenie BOZP,
- vypracovanie harmonogramu prehliadok a skúšok technických zariadení
- vypracovanie záznamov a správ o PÚ, iných ako PÚ, prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení,
- vypracovanie rozborov úrazov, nebezpečných udalostí, prevádzkových nehôd (havárií), porúch technických zariadení, priemyselných otráv a chorôb z povolania,
- vypracovanie zoznamu zakázaných prác pre ženy a mladistvých

Technik BOZP/Autorizovaný technik BOZP s príslušnými útvarmi zamestnávateľa spolupracuje pri

- vypracovaní koncepcie politiky BOZP
- školení a overovaní znalostí z predpisov BOZP,

- vykonávaní previerok a vyhodnocovaní stavu, úrovne riadenia starostlivosti o BOZP
- vypracovaní harmonogramu odstraňovania zistených nedostatkov a pri ich odstraňovaní
- vykonávanie pravidelných meraní fyzikálne – chemických škodlivín v pracovnom prostredí (meranie osvetlenia, chemických škodlivín, mikroklímy, ionizujúceho žiarenia a pod.),
- vypracúvaní návrhov na úpravu strojov a zariadení, pracovného prostredia a priestorov z hľadiska BOZP
- vedení dokumentácie BOZP

Technik BOZP kontroluje

- stav pracovísk (objekty, komunikácie, stroje, zariadenia, náradia, nástroje, materiály, pracovné pomôcky, pracovné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizáciu práce),
- dodržiavanie ustanovení vzťahujúcich sa na bezpečnosť práce, technických zariadení a ustanovených pracovných podmienok, platných bezpečnostných a hygienických predpisov, príkazov a pokynov,
- dodržiavanie zákazu prác ženám a mladistvým,
- používanie ochranných zariadení, OOPP a starostlivosť o ne,
- vykonávanie vstupných a periodických lekárskeho prehliadok,
- dodržiavanie podmienok odbornej spôsobilosti,
- dodržiavanie dohôd so zamestnancami externých subjektov
- funkciu ochranných, zabezpečovacích a havarijných prostriedkov

Technik BOZP vykonáva

- školenia novoprijatých zamestnancov,
- metodické usmerňovanie zamestnancov,
- odbornú poradenskú činnosť pre zamestnávateľa v oblasti BOZP,

Technik BOZP/Autorizovaný technik BOZP predkladá zamestnávateľovi

- informácie o stave a vývoji BOZP na pracoviskách, rozboru a analýzy,
- návrhy na riešenie stavu BOZP,

Technik BOZP/Autorizovaný technik BOZP spolupracuje

- s komisiou BOZP, so zástupcami zamestnancov pre BOZP, s pracovnou zdravotnou službou
- so štátnym odborným dozorom nad bezpečnosťou práce, s orgánmi štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva

Technik BOZP sa zúčastňuje pri zisťovaní, posudzovaní a hodnotení

- úrazových, havarijných rizík a iných ohrození zdravia zamestnancov
- zdrojov a príčin nežiaducich udalostí

Ďalšie povinnosti a právomoci technika BOZP/Autorizovaného technika BOZP

- upozorní príslušného vedúceho zamestnanca na zistené nedostatky, ktoré treba odstrániť ihneď, ak to nie je možné, upozorní na ne jeho bezprostredného vedúceho,
- ak niektoré nedostatky vyžadujú vyššiu odbornosť, vyžiada si na posúdenie príslušných odborníkov,
- vykonáva kontroly dodržiavania predpisov BOZP a dychovú skúšku na zistenie požitia alkoholu, omamných a psychotropných látok v pracovnej i mimopracovnej dobe u všetkých zamestnancov a osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch spoločnosti,
- nariadi príslušným vedúcim zamestnancom okamžité zastavenie prác, alebo činnosti technických zariadení, strojov a zariadení, ak bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie zamestnancov a osôb,
- ohlasuje príslušným orgánom vznik registrovaných pracovných úrazov, bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie, vznik závažnej priemyselnej havárie, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania,

4.5 Zástupca zamestnancov pre BOZP

V zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. Jeden zástupca zamestnancov pre bezpečnosť môže zastupovať viac ako 50 zamestnancov, ale nie viac ako 100 zamestnancov

Výber zástupcu zamestnancov sa môže realizovať dvomi spôsobmi a to :

- Na návrh reprezentatívnej organizácie, ktorá pôsobí na pracovisku
- V prípade, že na pracovisku nepôsobí reprezentatívna organizácia, na základe voľby zamestnancov z ich radov

Zástupcu zamestnancov možno vymenovať len s jeho písomným súhlasom.

Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť je oprávnený

- vykonávať kontroly na pracoviskách a overovať plnenie opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- vyžadovať od zamestnávateľa informácie o skutočnostiach ovplyvňujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci; tie môže prerokovávať s odborovou organizáciou, ktorá pôsobí v organizácii, a po dohode so zamestnávateľom aj s odborníkmi v danom odbore za podmienky, že nevyzradí utajované skutočnosti chránené osobitnými predpismi,
- spolupracovať so zamestnávateľom a predkladať návrhy na opatrenia na zvýšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- požadovať od zamestnávateľa odstránenie zistených nedostatkov; ak zamestnávateľ neodstráni nedostatky, na ktoré bol upozornený, je oprávnený dávať podnety orgánom dozoru,
- zúčastňovať sa rokovaní organizovaných zamestnávateľom týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vyšetřovania príčin pracovných úrazov, chorôb z povolania, a ďalších udalostí podľa § 17 zákona č. 124/2006 Z. z. (nebezpečné udalosti, závažné priemyselné havárie), merania a hodnotenia faktorov pracovného prostredia, zúčastňovať sa kontrol vykonávaných príslušným inšpektorátom práce, alebo orgánom dozoru a od zamestnávateľa požadovať informácie o výsledkoch a záveroch týchto kontrol, meraní a hodnotení,
- predkladať pripomienky a návrhy príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru pri výkone inšpekcie práce alebo dozoru u zamestnávateľa.

Zamestnávateľ je povinný zástupcom zamestnancov zabezpečiť na plnenie povinností školenie, poskytnúť v primeranom rozsahu pracovné voľno s náhradou mzdy a vytvoriť nevyhnutné podmienky na výkon ich funkcie.

(Zákon č. 124/2006 .Z z.)

4.6 Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 100 zamestnancov, zriaďuje ako svoj poradný orgán komisiu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorú tvoria zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť a zástupcovia zamestnávateľa, najmä odborníci v danom odbore, pričom nadpolovičnú väčšinu tvoria zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť.

Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

- navrhuje opatrenia v oblasti riadenia, kontroly a zlepšovania stavu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- pravidelne hodnotí vývoj pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a ďalších udalostí podľa § 17 zákona č. 124/2006 Z. z. (nebezpečné udalosti, závažné priemyselné havárie) a ostatné otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok,
- vyjadruje sa ku všetkým otázkam súvisiacim s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci,
- má právo požadovať od zamestnávateľa nevyhnutné informácie potrebné na výkon svojej činnosti.

Ustanovením komisie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nie sú dotknuté oprávnenia zástupcov zamestnancov.

Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zasadá najmenej raz za rok.

(Zákon č. 124/2006 Z. z.)

5 KONCEPCIA POLITIKY BOZP

Zákon č. 124/2006 Z. z. deklaruje v § 6 ods.1 písm. k) povinnosť zamestnávateľa písomne vypracovať koncepciu politiky BOZP, ktorá bude obsahovať zásadné zámery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti BOZP a program jej realizácie, obsahujúci najmä postup, prostriedky a spôsob jej vykonania, pravidelne ho vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať.

UVL má vypracovanú, schválenú a prijatú „Politiku BOZP“. Politika BOZP je schválená, vyhlásená a podporovaná vedením UVL predstavuje záväzok organizácie, reprezentujúci zámery, základnú orientáciu v oblasti BOZP, ciele, ktoré chce UVL dosiahnuť.

Politika BOZP UVL je spracovaná v samostatnom dokumente UVL.

6 POSUDZOVANIE RIZÍK

Cieľom posudzovania rizík je identifikovať nebezpečenstvá a ohrozenia, vyhodnotiť závažnosť rizík, navrhnúť opatrenia na elimináciu rizík a stanoviť postupy pre využitie výsledkov posudzovania rizík.

Posudzovaným systémom sú stroje, zariadenia, technológie, pracovný priestor, pracovné činnosti, používaný materiál používané v jednotlivých prevádzkach spoločnosti.

Informácie o ohrozeniach sa získajú z týchto údajov :

- technická a prevádzková dokumentácia strojov a technológií,
- organizačné a technické predpisy podniku, písomné pokyny, návody a pracovné postupy
- údaje o úrazovosti, chorobnosti, nežiaducich udalostiach, poruchách,
- záznamy z interných a externých kontrol
- konzultácie s odbornými pracovníkmi a so zamestnancami
- legislatívne predpisy, normy, vrátane európskych, technická a vedecká literatúra, návody
- prehliadky pracovísk, objektov

Hodnotenie rizík – predstavuje určenie pravdepodobnosti vzniku nežiaducej udalosti, závažnosti dôsledku možného poškodenia zdravia a určenie akceptovateľnosti rizika.

Návrh bezpečnostných opatrení

Pri návrhu bezpečnostných opatrení sa vychádza z bezpečnostných predpisov – vyhlášok, nariadení vlády, technických noriem, návodov na obsluhu a údržbu strojov a zariadení, zásad BOZP. Bezpečnostné opatrenia doplnia aj o vlastné opatrenia - z interných predpisov spoločnosti na zaistenie BOZP ako aj pracovných postupov a prevádzkovo-bezpečnostných predpisov na vykonávanie jednotlivých činností .

Pri navrhovaní bezpečnostných opatrení sa uprednostňuje kolektívna ochrana pred individuálnou ochranou.

7 POSKYTOVANIE OSOBNÝCH OCHRANNÝCH PRACOVNÝCH PROSTRIEDKOV

Poskytovaním OOPP zamestnancom chce zamestnávateľ predchádzať pracovným úrazom, ochoreniam, poruchám zdravia podmienených prácou a obmedzovať pôsobenie zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia na zamestnancov.

Stanoviť rozsah a podmienky poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe vyhodnotenia analýzy rizík vyplývajúcich z pracovných procesov a pracovných činností zamestnancov pohybujúcich sa a pracujúcich v priestoroch organizácie UVL je účelom smernice na poskytovanie OOPP.

Smernica na poskytovanie OOPP je vypracovaná v súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a nariadením vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

8 PRACOVNÉ ÚRAZY

Za pracovný úraz sa považuje poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Plnenie pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.

V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce zvyčajné alebo potrebné pred začiatkom práce alebo po jej skončení. Takými úkonmi nie je cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrovanie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení, ani cesta na ne a späť. Vyšetrenie v zdravotníckom zariadení vykonávané na príkaz zamestnávateľa alebo ošetrovanie pri prvej pomoci a cesta na ne a späť sú úkony v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

Ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý zamestnanec utrpel pri plnení pracovných úloh.

Cesta do zamestnania a späť je cesta z bydliska (ubytovania) zamestnanca do miesta vstupu do objektu zamestnávateľa alebo na iné miesto určené na plnenie pracovných úloh a späť.

Cesta z obce bydliska zamestnanca na pracovisko alebo do miesta ubytovania v inej obci, ktorá je cieľom pracovnej cesty, ak nie je súčasne obcou jeho pravidelného pracoviska, a späť sa posudzuje ako potrebný úkon pred začiatkom práce alebo po jej skončení.

(Zákonník práce)

Základné podmienky, postupy a povinnosti zamestnancov pri vzniku pracovných úrazov, iných úrazov ako pracovných úrazov a vzniku nebezpečných udalostí stanovuje smernica na určenie postupov pri vzniku úrazu a nebezpečnej udalosti, vytvorená v súlade s požiadavkami všeobecne záväzných právnych predpisov.

Zamestnávateľ je povinný uchovávať záznam o registrovanom pracovnom úraze desať rokov od vzniku tohto úrazu; rovnaká lehota platí aj pre evidenciu PÚ.

Prílohu č. 3 tvorí tlačivo Záznam o registrovanom pracovnom úraze

9 EVIDENCIA A REGISTRÁCIA ŠKOLSKÝCH ÚRAZOV.

Evidencia a registrácia ŠÚ je realizovaná v zmysle Metodického usmernenia MŠ SR č. 4/2009 k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí .

Školský úraz

- (1) Registrovaný školský úraz je poškodenie zdravia (ďalej len úraz) študenta , ak sa stal
  - a) pri výchovno-vzdelávacej činnosti UVL alebo nepovinnej činnosti organizovanej školou alebo v priamej súvislosti s ňou,
  - b) pri činnostiach, ktoré nie sú uvedené v písmene a) ak ich študent vykonal na príkaz alebo so súhlasom učiteľa alebo povereného zamestnanca školy.
- (2) Registrovaný školský úraz je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti študenta v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej viac ako tri dni alebo smrť študenta.
- (3) Záznam o registrovanom školskom úraze uvedený v prílohe č.4 sa spisuje najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného školského úrazu. Záznam spisuje vyučujúci, RESP. vedúci pracoviska, na ktorom k úrazu došlo v prípade, že ŠÚ nastane pri inej činnosti (napríklad spoločné priestory pracoviska UVL), záznam o úraze spíše bezpečnostný technik UVL .

Vyšetrením úrazu sa rozumie:

- a) zistenie všetkých okolností a príčin vzniku úrazu, miesta úrazu, svedkov úrazu,
  - b) zadokumentovania miesta úrazu ak ide o závažný úraz,
  - c) uvedenia mena a priezviska pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, poprípade mena a priezviska zamestnanca, ktorý dal študentovi pokyn na činnosť, ktorá viedla k vzniku úrazu.
- (4) Registrovaným školským úrazom nie je úraz študenta, ktorý sa stal pri praktickom vyučovaní, odbornej praxi vykonávanej u fyzickej alebo právnickej osoby na základe dohody, brigády alebo inej činnosti. Takýto úraz sa považuje za registrovaný pracovný úraz.
  - (5) Neregistrovaný školský úraz je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti študenta v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej menej ako štyri dni, poprípade ak aj nedôjde k neprítomnosti študenta v škole, ale dôjde k poškodeniu jeho zdravia úrazom.
  - (6) Na UVL vedie evidenciu všetkých školských úrazov bezpečnostný technik UVL na základe oznámenia vedúceho zamestnanca príslušného pracoviska, na ktorom k úrazu došlo

Evidencia neregistrovaných školských úrazov

- (1) Škola vedie evidenciu neregistrovaných školských úrazov.
- (2) Evidencia obsahuje:
  - a) meno, priezvisko, dátum narodenia žiaka, ktorý utrpel úraz,
  - b) deň, hodinu, mesiac a rok vzniku úrazu,
  - c) miesto, kde došlo k úrazu,
  - d) stručný popis ako k úrazu došlo, charakter úrazu,
  - e) svedkov úrazu
  - f) meno a priezvisko pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu,
  - g) dátum zapísania úrazu do evidencie neregistrovaných úrazov.
- (3) Údaje z evidencie sa využívajú pri spisovaní záznamu o registrovanom školskom úraze a v prípade, ak sa následky úrazu prejavia neskôr.

9.1 Záznam o školskom úraze.

Spisovanie záznamu o registrovanom školskom úraze

- (1) Záznam o registrovanom školskom úraze spisuje pedagogický zamestnanec, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, ak to nie je možné, tak iný zamestnanec poverený vedúcim zamestnancom príslušného pracoviska, na ktorom sa úraz stal.
- (2) UVL vyšetrí každý úraz, ktorý sa stane žiakovi pri činnostiach uvedených v článku 1, kapitola 9. Zistí, či spĺňa charakter a požiadavky registrovaného školského úrazu. Zároveň zistí príčinu úrazu, kto úraz zavinil, okolnosti jeho vzniku, prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného úrazu.
- (3) V prípade, ak u študenta došlo k ťažkej ujme na zdraví, alebo ak nastala smrť študenta, oznam o registrovanom školskom úraze a podklady z jeho vyšetrovania zasiela škola **Ministerstvu školstva Slovenskej republiky do jedného mesiaca od spísania tohto úrazu.**

Štatistická evidencia o úrazovosti študentov

- (1) UVL je povinná pre štatistické účely **do 7 kalendárnych dní od vzniku každého školského úrazu tento zaevidovať prostredníctvom webovej aplikácie Úr (MŠ SR) 1-01.**
- (2) Štatistická evidencia o školských úrazoch je vedená priebežne len vo webovej aplikácii, iný výkaz na konci alebo akademického roka sa nevyplňuje.

Nebezpečná udalosť

- (1) Nebezpečná udalosť je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie študenta, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia.
- (2) Škola vedie evidenciu nebezpečných udalostí.
- (3) Škola po oznámení nebezpečnej udalosti bezodkladne vykoná potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia študenta.

Úschova dokladov

Školy sú povinné uchovávať záznam o registrovanom školskom úraze päť rokov od vzniku tohto úrazu. Rovnaká lehota platí aj pre evidenciu neregistrovaných školských úrazov.

Pri úrazoch doktorandov sa postupuje obdobne ako pri školských úrazoch.

10 TRAUMATOLOGICKÝ PLÁN

Následky úrazov sú v mnohých prípadoch závislé od poskytnutia rýchlej a účinnej pomoci postihnutým. To si vyžaduje, aby si všetci zamestnanci osvojili nielen bezpečnostné predpisy, ale aj zásady, postup a spôsob poskytovania prvej pomoci.

Postupy v prípade vzniku poškodenia zdravia, vrátane poskytnutia prvej pomoci a evakuácie zranených osôb sú obsiahnuté v traumatologickom pláne.

Traumatologický plán

- formuluje zásady starostlivosti o zranených,
- vymedzuje prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť vedúcich pracovníkov,
- určuje organizačné zásady pre postupy záchranných akcií, ktorých cieľom je dosiahnuť koordinovanú spoluprácu všetkých zložiek, ktoré sa na starostlivosti o zranených podieľajú.

Traumatologický plán UVL tvorí prílohu č. 1 tejto smernice.

11 POŽÍVANIE ALKOHOLICKÝCH NÁPOJOV A INÝCH OMAMNÝCH LÁTKO

Zamestnávateľ je v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. povinný zabezpečiť kontrolu či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok.

Postup pri vykonávaní kontrol požitia alkoholických nápojov a iných omamných látok a určenia okruhu zamestnancov, ktorí sú oprávnení a povinní realizovať kontrolu stanovuje Smernica UVL na kontrolu požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok.

Tlačivo Záznam o kontrole požitia alkoholických nápojov je v prílohe č. 5 tejto smernice.

12 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE V OBLASTI BOZP

Cieľom výchovy a vzdelávania v oblasti BOZP je zabezpečiť získanie potrebného súboru informácií, resp. vedomostí pre bezpečný výkon pracovných činností, ale aj vedomostí o zásadách bezpečného správania a konania zamestnancov pri práci.

V podmienkach zamestnávateľa sa výchova a vzdelávanie zamestnancov v oblasti BOZP realizuje formou :

- Vstupných školení
- Doplnovacích školení
- Opakovaných školení
- Školení stanovených záväznými predpismi
- Osobitných školení
- Inštruktážnych školení

Vstupné školenie :

Úlohou vstupného školenia je oboznámiť nových zamestnancov so základnými predpismi BOZP a s vnútornými prevádzkovými predpismi zamestnávateľa, ktoré upravujú oblasť BOZP.

Školenie musia absolvovať všetci novoprijatí zamestnanci aj brigádnici.

Školenie sa vykonáva pred nástupom na pracovisko.

Po školení sa vykoná inštruktáž priamo na pracovnom mieste ako aj zacvičenie do profesie.

Úlohou školenia na pracovisku je získanie vedomostí o konkrétnych podmienkach BOZP na pracovisku, ktoré sú potrebné na bezpečný výkon práce.

Doplnovacie školenie :

Doplnovacie školenie sa poskytuje zamestnancovi pri zmene pracovnej náplne, preradení na inú prácu, prípadne zavádzaní nových technológií.

Opakované školenie :

Pri opakovanom školení dochádza k obnoveniu vedomostí získaných pri predchádzajúcom školení, ako aj doplnení vedomostí o nové skutočnosti. Interval opakovaných školení je stanovený v zmysle zákona o BOZP - minimálne raz za 2 roky.

Opakované školenie sú povinní absolvovať všetci zamestnanci.

Školenie stanovené záväznými predpismi : školenia, ktorých sa zúčastňujú tí zamestnanci, ktorí potrebujú k výkonu svojej činnosti príslušné oprávnenia – odbornú spôsobilosť, napr. obsluha motorových vozíkov, zvärač, práce vo výškach a nad voľnou hĺbkou, vodiči z povolania a i.

Osobitné školenie :

Osobitné školenie je potrebné poskytnúť zamestnancovi v nasledujúcich prípadoch :

- zamestnanec vracajúci sa na pracovisko po pracovnom úraze,
- zamestnanec po ťažkom alebo hromadnom pracovnom úraze,
- pred výkonom zvlášť nebezpečných prác.

Inštruktáž pre pracovníkov dodávateľských organizácií

Poverený zamestnanec zamestnávateľa je povinný oboznámiť zamestnancov dodávateľa s miestom výkonu práce, možnými nebezpečenstvami a rizikami, ktoré sa pri výkone ich práce môžu vyskytnúť a ako sa voči nim chrániť.

O vykonaní školenia sa vyhotoví zápis, z ktorého musí byť zrejmé :

- kto skolil,
- kedy (dátum), rozsah (koľko hodín),
- kto sa školenia zúčastnil,
- o čom boli účastníci školení (osnova školenia),
- podpis školiteľa, aj školeného,
- záznam z overenia vedomostí s uvedením výsledku overenia (zamestnanec vyhovel alebo nevyhovel).

13 STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE ZAMESTNANCOV

Lekárske prehliadky

Zdravotná spôsobilosť v súvislosti s výkonom práce sa posudzuje pri preventívnych vstupných, periodických, mimoriadnych a výstupných prehliadkach.

V žiadosti o prijatie do pracovného pomeru lekár po vykonaní vyšetrení jednoznačne stanoví posudok zdravotnej spôsobilosti zamestnanca pre výkon konkrétnej pracovnej činnosti .

Posudok lekára je záväzný pre zamestnávateľa, ktorý je povinný postupovať v súlade s týmto posudkom.

Vstupným a periodickým prehliadkam a podľa potreby aj mimoriadnym prehliadkam sú povinní podrobiť sa zamestnanci, ktorí pracujú na pracoviskách ktoré určujú osobitné predpisy.

Vstupné lekárske prehliadky sa vykonávajú vždy pred uzavretím pracovného pomeru.

Prehliadky stanovené zvláštnymi predpismi

Mladiství zamestnanci sú povinní podrobiť sa lekárske vyšetreniam vždy :

- pred preradením na inú prácu,
- pravidelne podľa potreby, najmenej 1 x ročne.

Zamestnávateľ musí zabezpečiť, aby sa zamestnanci pracujúci v noci podrobili posúdeniu zdravotnej spôsobilosti na prácu v noci vždy :

- pred zaradením na nočnú prácu,
- pravidelne podľa potreby, najmenej 1 x ročne,
- kedykoľvek v priebehu zaradenia na nočnú prácu pre zdravotné poruchy vyvolané výkonom nočnej práce,
- ak o to požiada tehotná žena alebo matka dieťaťa mladšieho ako deväť mesiacov.

V podmienkach UVL sa zdravotná spôsobilosť na prácu formou vstupných, periodických, mimoriadnych a výstupných lekárske prehliadok posudzuje podľa Smernice o preventívnych lekárske prehliadkach v súvislosti s prácou a dohľadom nad zdravím zamestnancov UVL .

Zamestnanci UVL sa zúčastňujú lekárske prehliadok vždy v termínoch, ktoré sú určené harmonogramom v priebehu roka.

Pracovná zdravotná služba :

Zamestnávateľ je v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. povinný určiť dostatočný počet odborných zamestnancov na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby.

Vykonávanie pracovnej zdravotnej služby zamestnávateľ zabezpečuje dodávateľským spôsobom .

Pracovná zdravotná služba v zmysle § 26 zákona č.124/2006 Z. z. poskytuje zamestnávateľovi odborné poradenské služby v oblasti ochrany zdravia pri práci výkonom zdravotného dohľadu, pri ktorom najmä

- spolupracuje pri zisťovaní nebezpečenstiev a hodnotí zdravotné riziká, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci,
- hodnotí faktory pracovného prostredia a stav pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov,
- podporuje prispôsobovanie práce zamestnancom,
- poskytuje poradenstvo zamestnávateľovi i zamestnancom, najmä pri
  - plánovaní a organizácii práce a odpočinku vrátane usporiadania pracovísk a pracovných miest,
  - technológiách a látkach, ktoré sa používajú pri práci a ktoré môžu ohroziť zdravie,
  - ochrane a kladnom ovplyvňovaní zdravia, hygiene, fyziológie a psychológii práce, ergonómii vrátane prostriedkov individuálnej ochrany a kolektívnej ochrany,
- zúčastňuje sa
  - na vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia zamestnancov, na zlepšovaní pracovných podmienok a na vyhodnocovaní nových zariadení a technológií zo zdravotného hľadiska,
  - na rozboroch pracovnej neschopnosti, chorôb z povolania, ochorení súvisiacich s prácou a zdravotných rizík,
  - na organizovaní systému prvej pomoci v prípade ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov,
- školí zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci,
- spolupracuje pri poskytovaní informácií, výcviku a výchovy v oblasti ochrany a kladného ovplyvňovania zdravia, hygieny, fyziológie a psychológii práce a ergonómie,
- vykonáva lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci.

14 OCHRANA NEFAJČIAROV

Za účelom chrániť zdravie a posilniť prevenciu pri ochrane zdravia pri práci zamestnancov a za tým účelom takisto utvárať zabezpečenie ochrany nefajčiarov pred škodlivým vplyvom tabakového dymu.

V súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov a zákonom č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov má UVL vydaný Príkaz rektora na určenie podmienok súvisiacich s fajčením v priestoroch objektov UVL

15 RUČNÁ MANIPULÁCIA S BREMENAMI

Za ručnú manipuláciu s bremenami sa považuje akékoľvek premiestňovanie alebo nesenie bremena jedným zamestnancom alebo viacerými zamestnancami, jeho zdvíhanie, podopieranie, tlačenie, ukladanie, ťahanie, alebo pohybovanie, ktoré z dôvodu vlastností bremena alebo nepriaznivých ergonomických faktorov predstavujú riziko poškodenia zdravia, najmä chrbtice zamestnancov .

Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť organizačnými opatreniami alebo používaním primeraných prostriedkov, najmä mechanických zariadení, vylúčenie resp. obmedzenie ručnej manipulácie zamestnancov s bremenami.

Zamestnávateľ zohľadní smerné hmotnostné hodnoty dvíhaných a prenášaných bremien a organizačne zabezpečí dodržiavanie limitov a ustanovení príslušných predpisov.

Smerné hmotnostné hodnoty zdvíhaných a prenášaných bremien sú uvedené v Prílohe č 4. Smernice UVL na určenie zakázaných prác a pracovísk ženám a mladistvým zamestnancom.

(Nariadenie vlády č. 281/2006 Z. z.)

16 OSOBITNÉ SKUPINY ZAMESTNANCOV

Povinnosťou zamestnávateľa je dbať na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u osobitných skupín zamestnancov, predovšetkým vo vzťahu k špecifickým nebezpečenstvám, ktoré osobitne ovplyvňujú ich bezpečnosť a zdravie.

Osobitné skupiny zamestnancov sú tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiace ženy, mladiství a zamestnanci so zdravotným postihnutím.

(Zákon č. 124/2006 Z. z.)

16.1 Pracovné podmienky žien, tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode

Zoznam zakázaných prác tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám a zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy je uvedený v samostatnom dokumente UVL.

Pri všetkých prácach a na pracoviskách spojených so špecifickým rizikom vystavenia tehotnej ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacej ženy pôsobeniu škodlivých faktorov, vplyvov, procesov alebo pracovných podmienok je zamestnávateľ povinný posúdiť, vyhodnotiť všetky riziká pre ich bezpečnosť a zdravie.

Tehotná žena musí skutočnosť týkajúcu sa jej tehotenstva oznámiť zamestnávateľovi, v opačnom prípade sa nepovažuje za tehotnú ženu.

Na základe odborného posúdenia zdravotnej spôsobilosti z hľadiska možných účinkov na tehotenstvo alebo dojčenie takejto ženy príslušným lekárom, zamestnávateľ rozhodne o prijatí potrebných opatrení.

Zamestnávateľ informuje tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacu ženu o výsledkoch posúdenia rizika a o prijatých opatreniach na zaistenie BOZP.

(Nariadenie vlády č. 272/2004 Z. z.)

16.1.1 Zakázané práce ženám - všeobecne

Ženy nesmú byť zamestnávané prácami, ktoré sú pre ne fyzicky neprimerané alebo škodia ich organizmu, najmä prácami, ktoré ohrozujú ich materské poslanie.

(Zákonník práce)

Zakázané práce tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode

Ak tehotná žena vykonáva prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotenstvo, je zamestnávateľ povinný vykonať dočasnú úpravu pracovných podmienok.

Ak úprava pracovných podmienok nie je možná, zamestnávateľ ženu preradí dočasne na prácu, ktorá je pre ňu vhodná a pri ktorej môže dosahovať rovnaký zárobok ako pri doterajšej práci v rámci pracovnej zmluvy, a ak to nie je možné, preradí ju po dohode s ňou aj na prácu iného druhu.

Ak dosahuje žena pri práci, na ktorú bola preradená bez svojho zavinenia, nižší zárobok ako pri doterajšej práci, poskytuje sa jej na vyrovnanie tohto rozdielu vyrovnávací príspevok v tehotenstve a v materstve podľa osobitného predpisu.

Ak nemožno tehotnú ženu preradiť na pracovné miesto s dennou prácou alebo na inú vhodnú prácu, zamestnávateľ je povinný poskytnúť jej pracovné voľno s náhradou mzdy.

Tieto ustanovenia platia rovnako o matke do konca deviateho mesiaca po pôrode a o dojčiacej žene.

(Zákonník práce)

Pracovný čas tehotných žien, žien a mužov starajúcich sa o deti a zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou

Zamestnávateľ je povinný prihliadať pri zaraďovaní zamestnancov do pracovných zmien aj na potreby tehotných žien a žien a mužov starajúcich sa o deti.

Ak požiada tehotná žena a žena alebo muž trvale sa starajúci o dieťa mladšie ako 15 rokov o kratší pracovný čas alebo o inú vhodnú úpravu určeného týždenného pracovného času, zamestnávateľ je povinný jej žiadosti vyhovieť, ak tomu nebránia vážne prevádzkové dôvody.

Tehotná žena, žena alebo muž trvale sa starajúci o dieťa mladšie ako tri roky, osamelá žena alebo osamelý muž, ktorí sa trvale starajú o dieťa mladšie ako 15 rokov, sa môžu zamestnávať prácou nadčas len s ich súhlasom. Pracovná pohotovosť sa s nimi môže len dohodnúť.

(Zákonník práce)

16.2 Pracovné podmienky mladistvých osôb

Mladistvý zamestnanec je zamestnanec mladší ako 18 rokov.

Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu mladistvých zamestnancov, ktorých zamestnáva v pracovnom pomere. Evidencia obsahuje aj dátum narodenia mladistvých zamestnancov.

Zamestnávateľ je povinný utvárať priaznivé podmienky na všestranný rozvoj telesných a duševných schopností mladistvých zamestnancov aj osobitnou úpravou ich pracovných podmienok. Pri riešení dôležitých otázok týkajúcich sa mladistvých zamestnávateľ úzko spolupracuje so zákonnými zástupcami mladistvých.

Zamestnávateľ môže zamestnávať mladistvých zamestnancov len prácami, ktoré sú primerané ich fyzickému a rozumovému rozvoju, neohrozujú ich mravnosť, a poskytuje im pri práci zvýšenú starostlivosť.

(Zákonník práce)

Zamestnávateľ je povinný pri všetkých prácach a na pracoviskách spojených so špecifickým rizikom z vystavenia mladistvého zamestnanca škodlivému pôsobeniu fyzikálnych, chemických, biologických faktorov, vplyvov a procesov posúdiť, vyhodnotiť všetky riziká pre jeho bezpečnosť a zdravie a na základe odborného posúdenia príslušného lekára o zdravotnej spôsobilosti mladistvého zamestnanca rozhodnúť o prijatí potrebných opatrení.

Zamestnávateľ oboznámi mladistvého zamestnanca s výsledkami posúdenia rizika a o prijatých opatreniach na zaistenie BOZP.

(Nariadenie vlády 286/2004 Zúz.)

16.2.1 Zakázané práce mladistvým osobám

Mladistvý zamestnanec nesmie byť zamestnávaný ako ošetrovateľ zvierat.

Mladistvý zamestnanec nesmie byť zamestnávaný prácami, ktoré so zreteľom na anatomické, fyziologické a psychické zvláštnosti v tomto veku sú pre neho neprimerané, nebezpečné alebo jeho zdraviu škodlivé.

Zamestnávateľ nesmie zamestnávať mladistvých zamestnancov ani prácami, pri ktorých sú vystavení zvýšenému nebezpečenstvu úrazu alebo pri ktorých výkone by mohli vážne ohroziť bezpečnosť a zdravie spoluzamestnancov alebo iných osôb.

(Zákonník práce)

Na pracoviskách UVL nie sú zamestnávané mladistvé osoby, s ohľadom na výskyt rizikových faktorov a práce so zvieratami.

17 SÚVISIACE DOKUMENTY A ZÁZNAMY

Jedná sa o dokumenty, na ktoré sú odkazy v tejto smernici a ktoré majú priamu súvislosť pri zabezpečovaní činností popísaných v tejto smernici.

17.1 Súvisiaca dokumentácia

Externá dokumentácia

- Zákon NR SR č. 311/2001 Z. z. zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o BOZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. Zákon NR SR č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)
- Vyhláška MV SR č. 9/2009 Z. z. , ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií
- Vyhláška č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia
- Vyhl. MH SR č. 67/2002 Z. z., ktorou sa vydáva zoznam vybraných chemických látok a vybraných chemických látok, ktorých uvedenie na trh je obmedzené alebo zakázané v znení zmien a doplnkov
- Vyhl. SÚBP a SBÚ č. 208/1991Z.z. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel
- Vyhláška č. 374/1990 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach
- Nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci
- Nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- Nariadenie vlády SR č. 338/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci
- Nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci
- Nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci
- Nariadenie vlády SR č. 399/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečného a zdravotného označenia pri práci
- Nariadenie vlády SR č.395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie OOPP
- Metodické usmernenie MŠ SR č. 4/2009-R k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí
- Nariadenie vlády SR č. 351/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred účinkami optického žiarenia pri práci

- Nariadenie vlády SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami
- Nariadenie vlády SR č. 391/2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.
- Nariadenie vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami
- Nariadenie vlády SR č. 272/2004 Z. z. ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien
- Nariadenie vlády SR č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov

Interná dokumentácia

- Vzorový projekt vzdelávania MŠ z oblasti BOZP pre zamestnancov rezortu školstva
- Smernica UVL pre poskytovanie OOPP
- Smernica UVL na kontrolu požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok
- Smernica UVL na určenie postupov pri vzniku úrazu a nebezpečnej udalosti
- Smernica UVL na určenie podmienok organizácie výchovy zamestnancov v oblasti BOZP
- Smernica UVL pre vykonávanie vstupných, preventívnych a výstupných lekárskeho prehliadok
- Smernica pre určenie zakázaných prác na pracoviskách UVL Zoznam prác zakázaných ženám, tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým
- Príkaz rektora č.13/2005 / Zákaz fajčiť na pracoviskách UVL a ŠD /
- Prevádzkový poriadok pre chemické laboratória
- Zápisy o vykonaných školeniach
- Zápisy z kontrol IP, RÚVZ, MŠ
- Záznamy o pracovných úrazoch
- Záznamy o školských úrazoch
- Evidencia PÚ nepodliehajúcich registrácii v zmysle zákona č 124 / 2006 Z. z. o BOZP
- Prevádzkovo bezpečnostný predpis UVL pre činnosť v autodielni
- Prevádzkovo bezpečnostný predpis UVL pre prevádzku „ Kuchyňa „
- Prevádzkovo bezpečnostný poriadok pre výťahy areálu a ŠD a J UVL
- Prevádzkovo bezpečnostný poriadok pre ÚZ Jazdecký areál
- Prevádzkovo bezpečnostný predpis na činnosti v administratíve (VP č. 44)
- Podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci so zvieratami v priestoroch ich ustajnenia a strojnými poľnohospodárskymi zariadeniami (VP č. 45)

Záznamy

V nadväznosti na túto smernicu sú vytvorené a používané nasledujúce záznamy :

- Záznam o pracovnom úraze
- Záznam o školskom úraze
- Záznam o kontrole požitia alkoholických nápojov

18 ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov, ktorí sú so zamestnávateľom v pracovnoprávnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu a primerane aj pre osoby, ktoré sa so súhlasom zamestnávateľa zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch.

Na osoby, ktoré sú pre zamestnávateľa činné na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, sa vzťahuje táto smernica v súlade s § 18 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. o BOZP v rozsahu vyplývajúcom z týchto dohôd.

Tento predpis nadobúda účinnosť a platnosť dňom podpisu. Nahrádza Smernicu o BOZP č. 612/R/06 z júla 2006

Všetky zmeny v tejto smernici je oprávnený vykonávať technik BOZP.

Za ošetrovanie existujúcich výtlačkov dokumentu - udržiavanie v čitateľnej podobe, uloženie na dostupnom mieste, ochrane proti strate, zničeniu alebo zneužitiu - zodpovedajú užívatelia danej smernice.

19 ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č.1: Traumatologický plán

Príloha č.2: Miestny prevádzkový predpis pre prevádzkovanie regálov

Príloha č. 3: Záznam o pracovnom úraze - tlačivo

Príloha č. 4: Záznam o školskom úraze - tlačivo

Príloha č.5: Záznam o kontrole požitia alkoholických nápojov - tlačivo

Príloha č.6: Práca so zobrazovacími jednotkami

OPATRENIA A POSTUP V PRÍPADE POŠKODENIA ZDRAVIA VRÁTANE POSKYTNUTIA PRVEJ POMOCI, ZÁCHRANNÝCH PRÁČ A EVAKUÁCIE

I.

Úvodné ustanovenie

Bezprostredný vplyv na efektívnosť a rentabilitu práce má bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Plnenie úloh v tejto oblasti, dôsledná aplikácia právnych predpisov o ochrane a bezpečnosti pri práci, zásady preventívneho predchádzania škodám na zdraví, kontrola používania osobných ochranných pracovných prostriedkov, to sú základné atribúty riadiacej práce každého vedúceho pracovníka.

Napriek zodpovednému prístupu k vytváraniu podmienok pre bezpečnú a zdravotne nezávadnú prácu, vzhľadom na prax a doterajšie skúsenosti vznikajú situácie a nemožno ich vylúčiť, kedy prichádza k pracovným úrazom.

Uvedené vyvoláva potrebu vypracovania plánu starostlivosti o zranených - traumatologického plánu.

Následky úrazov sú v mnohých prípadoch závislé od poskytnutia rýchlej a účinnej pomoci postihnutým. Účinne pomôcť zranenému vyžaduje, aby si všetci pracovníci osvojili nielen bezpečnostné predpisy, ale i zásady, postupy a spôsoby poskytovania prvej pomoci.

II.

Traumatologický plán

- formuluje zásady starostlivosti o zranených
- vymedzuje prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť vedúcich pracovníkov,
- určuje organizačné zásady pre postupy záchranných akcií, ktorých cieľom je dosiahnuť koordinovanú spoluprácu všetkých zložiek, ktoré sa na starostlivosti o zranených podieľajú.

III.

Zásady starostlivosti o zranených

Základným opatrením je poskytovanie prvej pomoci zraneným, čo je súhrn urýchlených zásahov, ktoré sú nevyhnutné k ochrane zdravia a k záchrane života postihnutej osoby.

Prvú pomoc treba poskytnúť:

pri každom poranení jednotlivca

- ◆ pri hromadných úrazoch
- ◆ pri otravách
- ◆ pri každom vážnom zhoršení zdravotného stavu

Prvá pomoc musí byť poskytnutá s ohľadom na bezpečnosť postihnutého i záchrancu, buď na mieste úrazu, alebo na najbližšom bezpečnom mieste.

Prvú pomoc je povinný poskytnúť najbližší svedok úrazu. Použije k tomu zdravotnícky materiál zo skrinky prvej pomoci, ktorá musí byť k dispozícii. Súbežne s poskytovaním prvej pomoci bezprostredný svedok úrazu ohlásí vznik úrazu buď sám, alebo pomocou najbližšieho spolupracovníka a to:

príslušnému vedúcemu zamestnancovi, príp. jeho zástupcovi - predpísaným spôsobom podľa prílohy č. 1. tohto plánu.

Na poskytnutie prvej pomoci nadväzuje podľa potreby zabezpečenie:

Rýchlej lekárskej pomoci, pri vážnych nehodách a náhlych onemocneniach ohrozujúcich život - na tel.: 155 , 622 24 44 / centrálny zdravotnícky dispečing /

Rýchla lekárska pomoc

sa privoláva vždy k urgentným stavom a k hromadným úrazom, pri haváriách a požiaroch, pri likvidácii ktorých je zvýšené riziko úrazu. Urgentné stavy sú:

- zastavenie srdcovej činnosti, napr. pri úraze elektrickým prúdom, otrave plynom a pod.;
- zastavenie dýchania
- veľké krvácanie
- bezvedomie
- rozsiahle popáleniny
- poleptanie očí
- zlomenina končatín, chrbtice alebo lebky

Doprava zraneného do zdravotníckeho zariadenia

Transport postihnutého do zdravotníckeho zariadenia nasleduje až po poskytnutí resp. v priebehu poskytovania prvej pomoci. Pokyn k transportu do nemocnice dáva záchranca. V prípade, že prvú pomoc poskytuje lekár, zabezpečuje nutnú dokumentáciu a informovanosť personálu územného zdravotníckeho zariadenia. Na transport do nemocnice musí byť postihnutý riadne pripravený, musí byť zvolený vhodný spôsob transportu a podľa potreby musia byť vykonané opatrenia prvej pomoci /napr. umelé dýchanie/. V žiadnom prípade nesmie byť transport náhradou iných potrebných zásahov prvej pomoci a príčinou prerušenia alebo oddialenia nutných opatrení prvej pomoci. Každý zamestnanec, ktorému bolo zverené služobné vozidlo je povinný ho poskytnúť na transport postihnutého do zdravotníckeho zariadenia.

Prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť vedúcich zamestnancov

Každý zamestnanec je povinný osvojiť si:

- znalosť tejto smernice
- spôsob poskytovania prvej pomoci
- výkon zdravotníckej prvej pomoci pri úrazoch tak, ako to vyplýva z traumatologického plánu a klasifikácie pracoviska, používanie a rozmiestnenie materiálov a prostriedkov prvej pomoci, ktoré sú na pracovisku

IV.

Zariadenia a prostriedky prvej pomoci

Na ochranu zamestnancov proti následkom úrazu sú v pôsobnosti organizácie pre jednotlivé pracoviská zriadené a rozmiestnené prostriedky a zariadenia prvej pomoci - lekárničky. Majú obsahovať podľa normy vybavenia. Lekárničky sú určené na drobné poranenia a ich obsah je určený osobitným predpisom.

Prostriedky prvej pomoci treba umiestniť na prístupnom mieste, udržiavať ich v čistote a v akcieschopnom stave. Udržiavanie zariadení a prostriedkov prvej pomoci v bezchybnom stave, obnovu a doplňovanie zdravotníckeho materiálu pravidelne preveruje zodpovedný vedúci pracoviska, resp. iná poverená osoba.

Zaobstarávanie prostriedkov prvej pomoci pre vybavenie a doplňovanie zdravotníckym materiálom vykonávajú pracoviská z pridelených finančných prostriedkov.

V.

Postup záchranných akcií Činnosť na mieste úrazu, evakuácia :

Bezprostredný svedok úrazu, alebo ten, kto prvý zistí vznik úrazu, bezodkladne sám, alebo za pomoci spolupracovníkov poskytne zranenému prvú pomoc.

Keď na mieste úrazu nie je možné poskytnúť prvú pomoc napr. zamorenie plynmi, dymom, ohrozenie požiarom, prípadne inou príčinou, zabezpečí presun postihnutého na bezpečné miesto, kde bude ihneď poskytnutá prvá pomoc.

Pre vykonanie presunu zraneného (zranených) do bezpečia využiť evakuačné plány objektu spracované pre prípad evakuácie v prípade vzniku požiaru.

Bezprostredný svedok úrazu, alebo ten, ktorý prvý zistí, že došlo ku vzniku úrazu, súbežne s poskytovaním prvej pomoci sám, alebo prostredníctvom ďalšieho spolupracovníka zabezpečí ohlásenie úrazu príslušnému zodpovednému vedúcemu zamestnancovi, ktorý bezodkladne zabezpečí prevoz postihnutého do zdravotníckeho zariadenia, v súrnych a urgentných prípadoch privolanie rýchlej lekárskej pomoci.

VI.

Záverečné ustanovenie

Traumatologický plán je spracovaný v súlade s § 8, ods. 1, písm. a) zákona NR SR č. 124/2006 Z. z.

Vedúci zamestnanci zabezpečia, aby bol stále prístupný a aby s jeho obsahom boli oboznámení všetci zamestnanci.

**Schvaľuje: Prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD.
rektor**

Spracoval : Ing. Ráczová

PRÍLOHY:

1. Poplachové smernice
2. Smernice pre poskytovanie prvej pomoci
3. Možné druhy poranenia a poskytovanie prvej pomoci
4. Vybavenie lekárničky podľa STN

POPLACHOVÉ SMERNICE

	UNIVERZITA VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH			
PRI HLÁSENÍ HOVORTE ZRETELNE A UVEĎTE TIETO INFORMÁCIE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ svoje meno a priezvisko ▪ organizačnú jednotku, jej pôsobnosť (sídlo), miesto nehody ▪ číslo telefónu z ktorého voláte (kontaktné telefónne číslo) ▪ čo sa stalo, počet ťažko zranených alebo oživovaných osôb 			
V PRÍPADE VZNIKU POŽIARU ALEBO VÝBUCHU	▪ príslušnú ohlasovňu požiarov	Tel. č.	1062	
	▪ vedúceho zamestnanca	Tel. č.		
V PRÍPADE ÚRAZU PRIVOLAŤ	Zamestnanca vyškoleného pre poskytovanie prvej pomoci Meno priezvisko :	Tel. č.		
	Rýchlu lekársku pomoc	Tel. č.	155	112
	Vedúceho zamestnanca	Tel. č.		
KAŽDÝ ZAMESTNANEC, KTORÝ SA STAL SVEDKOM ÚRAZU JE POVINNÝ	▪ poskytnúť základnú prvú pomoc vrátane privolania lekárskej pomoci			
	▪ oznámiť ihneď úraz, požiar, výbuch na telefónnych číslach uvedených			
	▪ pri úraze spôsobenom elektrickým prúdom ihneď odpojiť zdroj elektrickej energie			
	▪ ak si to zranenie vyžaduje zabezpečiť dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia			
VOLAJTE IHNEĎ TELEFONICKY :	 Hasičský a záchranný zbor	Tel. č.	150	112
	 Rýchla lekárska pomoc	Tel. č.	155	
	 Polícia	Tel. č.	158	
	 Vedúceho zamestnanca	Tel. č.		

SMERNICE PRE POSKYTOVANIE PRVEJ POMOCI

Poskytovanie prvej pomoci znamená, že záchrancovia by mali poznať poradie dôležitosti úkonov, vedieť ju organizovať a zabezpečiť technickú i odbornú zdravotnícku pomoc, vrátane privolania lekárskej pomoci, resp. polície.

Konkrétny postup pri poskytovaní prvej pomoci možno zhrnúť do niekoľkých bodov:

- 1) Odstrániť vyvolávajúcu príčinu poškodenia (uhasiť oheň, premiestniť postihnutého z dosahu zdroja úrazu).
- 2) Zabezpečiť obnovenie základných životných funkcií (dýchanie, krvný obeh, zastavenie krvácania, proti šokové opatrenia).
- 3) Zistiť rozsah poškodení a podľa závažnosti ich ošetriť.
- 4) Zabezpečiť odbornú zdravotnícku pomoc, prípadne technickú pomoc a pri závažných prípadoch hromadného úrazu alebo ťažkého úrazu aj políciu.

Pri každom úraze je nevyhnutné zistiť:

- a) stav, rozsah poranenia, poranenie bezprostredne ohrozujúce život, zastavenie dýchania, prudké krvácanie, prípadné bezvedomie, šok.
- b) ťažké postihnutie zdravia, ktoré však bezprostredne neohrozuje život, t.j. sú zachované všetky životne dôležité funkcie, no meškanie pomoci by mohlo u postihnutého vyústiť do stavu bezprostredne ohrozujúceho život (intenzívne bolesti, vnútorné zranenia, rozsiahle popáleniny a iné),
- c) ostatné stavy porušeného zdravia

Toto rozdelenie určuje, čomu predovšetkým má záchranca venovať pozornosť a podľa toho sa rozhodne, akou mierou a komu najprv poskytne prvú pomoc. V tej súvislosti platí pravidlo, že prednostne sa prvá pomoc poskytuje zraneným, ktorí sú ticho, nejavia známky života.

Zraneného je treba uložiť do jednej z odporúčaných polôh, (podľa druhu zranenia) zvyčajne na podložený igelit, prikrývku, kabát a pod. Uloženie do príslušnej polohy volíme podľa stavu zraneného.

Stabilizovaná poloha pri bezvedomí, zvracaní a krvácaní z úst, keď postihnutý sám dýcha.

Poloha na chrbte pri poraneniach chrbtice, poraneniach krčnej chrbtice s upevnenou hlavou, pri zlomeninách dlhých kostí a pri poraneniach trupu. Hlavu postihnutého upevníme vhodným spôsobom v núdzi aj naskladaním papiera vo vrstvách (noviny, baliaci papier a pod.). Papier zmotáme a previažeme trojrohou šatkou, ktorá je súčasťou lekárničky.

Polo sed pri poraneniach vnútorných orgánov – žalúdka, čriev, pečene.

MOŽNÉ DRUHY PORANIENIA

A POKYNY PRE POSKYTOVANIE PRVEJ POMOCI

Dusenie cudzím predmetom

vedie veľmi rýchlo k smrti. Pri dusení, pokiaľ nie je spôsobené plynom je predpoklad, že zranený má v ceste k pľúciam cudzí predmet (môžu to byť aj sliny) ktorým sa dusí. Vtedy prvú pomoc poskytujeme v stojí, prípadne ľahu zraneného krátkodobým a prudkým tlakom na bránicu, kedy dôjde ku vykašlaniu predmetu. Ak k uvoľneniu dýchacích ciest nedôjde ani po opakovanom pokuse, je treba zranenému poskytnúť umelé dýchanie, ale veľmi opatrne, nie prudko, aby nedošlo ku ešte hlbšiemu vdýchnutiu predmetu, ktorý dýchanie znemožňuje.

Dusenie plynom

keď neregistrujeme dýchanie a nevidíme dýchacie pohyby, alebo ak máme akúkoľvek pochybnosť o tom, či zranený dýcha, ihneď začneme s umelým dýchaním. Musí to byť prvá a neodkladná starosť záchrancu.

Najúčinnejším a najjednoduchším spôsobom umelého dýchania je dýchanie z pľúc do pľúc. K zachraňovanej osobe si kľakneme z boku. Zakloníme jej hlavu v akejkoľvek polohe tela na mieste nehody, čím otvoríme dýchacie cesty, zatvorené koreňom jazyka. Ak treba vyčistíme ústnu dutinu od krvi, zvrátok a skontrolujeme, či zranený nemá zubnú protézu, ak áno odstránime ju z ústnej dutiny. Rýchlo uvoľníme tesné a priliehavé šatstvo na krku a hrudníku. Jednou rukou udržujeme záchlon hlavy tlakom na čelo a súčasne prstami stláčame nos. Druhú ruku položíme pod šiju a mierne nadvihujeme krk. Na podloženie krku je výhodné použiť napr. poskladané sako, tašku a pod.. V niektorých prípadoch treba voľnou rukou otvoriť ústa ťahom na dolnú čeľusť. Ťaháme dolu a dopredu, čím sa úplne otvorí dýchací kanál.

Ak ani po týchto uvoľňovacích úkonoch nezačne postihnutý sám dýchať zhlboka sa nadýchame, pritlačíme svoje ústa na ústa zachraňovaného a vdýchneme. Necháme ho pasívne vydýchnuť a tak, ako sme sledovali rozpínanie hrudníka pri vdychu, sledujeme jeho opadnutie. Po ňom vdych opakujeme. Ak sa počas umelého dýchania obnoví samostatná dýchacia činnosť zraneného, uložíme zraneného do stabilizovanej polohy a pozorne sledujeme jeho dýchanie. Niekedy musíme tento postup zmeniť. Ak má zranený poškodené ústa, pri zatvorených ústach použijeme na vdychovanie vzduchu jeho nos.

U detí, a výnimočne aj u ľudí s drobnou tvárou, vdychujeme vzduch súčasne do úst i do nosa raneného. Treba si však uvedomiť, že kým frekvencia vdychov do dospelého je 12 až 16 krát za minútu, u detí vdychujeme 20 až 24 krát za minútu, ale aj častejšie.

Zlyhávanie krvného obehu.

Starosť o krvný obeh je rovnako dôležitou úlohou záchrancu, ako snaha dostať okysličený vzduch do pľúc zraneného.

Činnosť srdca možno ľahko skontrolovať položením dlane na oblasť, kde si každý z nás vie nahmatať jeho údery - prstami na krčnú tepnu, na krajinu srdca, pred zápästím. Ak nenahmatáme pulz, musíme ihneď nahrádzať činnosť srdca vonkajšou nepriamou masážou. O úspechu našej pomoci rozhoduje čas. Postihnutému, ktorý leží na tvrdej podložke /aj na zemi/ stláčame zadnou hranou dlane rytmicky dolnú polovicu prsnej kosti oproti chrbtici, najlepšie hranou dlane. Pomáhame si päťou druhej ruky, ktorá vyvoláva tlak. Prsnú kosť musíme vtlačať do priestoru hrudného koša najmenej 4 až 5 cm. Vtláčanie musí byť dostatočne energické a uvoľnenie ponechávame na

elastickosť hrudnej steny. Šesťdesiat stlačení prsnej kosti do hrudníka za minútu je dostatočnou náhradou za prirodzené srdcové sťahy.

Ak musíme súčasne vdychovať vzduch z našich úst do úst a pľúc zachraňovaného, po prvom silnom predýchnutí, oblasť srdca stláčame tak, že na 5 stlačení prsnej kosti prípadne jeden vdych do úst. Ak je záchranca sám, musí sám vdychovať i masírovať srdce. Ak sú záchrancovia dvaja, jeden približne v sekundových intervaloch stláčania masíruje bez prestávky srdce, druhý, ktorý vdychuje vzduch sleduje počet stlačení a bez ohľadu na prerušovanú masáž dodržiava interval vdychov, približne na päť stlačení jedno vdýchnutie. Tento spôsob musí pokračovať až do príchodu služby rýchlej zdravotníckej pomoci.

Krvácanie tepnové

ak krv prerušovane strieka, nasadíme pevný elastický obvaz /prípadne gumový pás, pás látky / nad ranu, t.j. medzi ranu a srdce. Vždy na mieste, kde je škrtenie tepny účinné. Ak zranený krváca z hlavy a na krku, často zastavíme krv iba tlakom prstov.

Ďalšie druhy krvácania

- zo žily alebo vlásoknice obmedzíme vždy tlakom na mieste krvácania. Ak použijeme obvaz alebo látku priloženú na ranu, účinnosť našej pomoci kontrolujeme tak, že zisťujeme, či obvaz nepresakuje.
- Krvácanie z nosa zastavujeme pri vedomí zraneného jednoduchým stlačením nosných krídel na 3 až 5 minút, v polohe po sediačky, s opretím hlavy v záklone a s pokojným dýchaním otvorenými ústami.
- Krvácanie z ucha sa nepokúšame zastaviť, nebýva veľké. Podkladáme iba odsávaciu vrstvu vhodného materiálu pod ranenú a krvácajúcu časť.
- Vykašliavanie krvi môže byť znakom veľmi vážneho vnútorného poranenia, preto zabezpečujeme rýchly odvoz na zákrok k odbornej pomoci v zdravotníckom zariadení. Zraneného uložíme do pohodlného sedu (polo sedu) s pohodlným opretím chrbta a hlavy.
- Zvracanie krvi je vždy znakom hrozby vysokého nebezpečenstva. Ak je zranený pri vedomí, uložíme ho na bok, pri príznakoch šoku vytvoríme proti šokovú polohu s hornou polovicou tela a hlavou stočenou na bok, aby sme predišli hroziacemu vdýchnutiu zvratkov krvi.

Šok

Keď sa zranený dostáva do šokového stavu je bledý, studeno spotený, nepokojný, pulz má rýchly, slabo hmatateľný, dýchanie zrýchlené, ruky a nohy studené. Našou úlohou pri poskytovaní prvej pomoci je šoku predísť. Významným pomocníkom pri prvej pomoci v rozvíjajúcom šoku je proti šoková poloha, pri ktorej sa usilujeme vhodnou polohou dosiahnuť normálny krvný obeh.

Nemenej významné sú ďalšie opatrenia:

ochrana pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami (chlad, vlhko, veterno, priveľké teplo, priame slnečné žiarenie),

ochrana pred stratou telesného tepla a vznikom triašky,

opatrenia proti bolesti a nepokoju, ktoré spočívajú najmä v ošetrení rán a znehybnení zlomenín, v opatrnom prenášaní.

Zlomeniny

Pri zlomeninách sa postupuje rozvážne a nenásilne. Prvá pomoc je takmer vždy rovnaká. Spočíva v znehybnení kĺbu nad zlomeninou a pod ňou. Znehybňujeme dlahami, fixáciou. Pri podozrení na zranenie alebo zlomeninu chrbtice sa raneným nesmie hýbať.

Poranenie oka

pri mechanickom poranení prikryjeme obidve oči aseptickým obvázom, psychicky upokojujeme. Pri poranení chemikáliou robíme opakované výdatné vyplachovanie oka aspoň čistou vodou.

Otvorené poranenie hrudníka

uzavrieme otvor čistým obvázom a prelepíme náplastou strechovitým spôsobom. Pri poruche dýchania musíme začať umelé dýchanie, inak je vhodná poloha poležiačky na poranenej strane.

Popáleniny

najprv je treba zhasiť horiace alebo tlejúce šatstvo zabalením do prikrývky, nedovolíme horiacej osobe pobežovať, horiace alebo vriacou tekutinou nasiaknuté šatstvo rýchlo ale šetrne vyzlečieme. Najprv vyzliekame zdravú končatinu. Najdôležitejšie pri popáleninách je intenzívne chladenie popáleného miesta studenou vodou cca 20 minút. Potom na popálenú kožu priložíme suchý sterilný obvaz, príp. čistú vyhladenú plachtu. Pri popáleninách nikdy nepoužívať masti, zásypy.

Úraz elektrickým prúdom

predovšetkým je potrebné zraneného vyprostiť z dosahu el. prúdu - vypnutím ističa, vypínača, vytiahnutím prívodnej šnúry, odsunutím zraneného pomocou izolovaného materiálu a pod.

Po prerušení prúdu zistíme stav, či má zranený hmatateľný tep, pritlačením končekov prstov na krku medzi ohryzkom a svalovým zvieračom hlavy a overíme či dýcha. Prednostne ošetrujeme iba hrozivé krvácania a to priložením tlakového obväzu.

Ak je potrebné poskytnúť umelé dýchanie, uložíme postihnutého na chrbát na rovný podklad uvoľníme šatstvo okolo krku a zakloníme hlavu dozadu. Vyčistíme ústnu dutinu, vyberieme zapadnutý jazyk, protézy a zhlboka sa nadýchame. Vdýchame do úst celý obsah pľúc a sledujeme, či sa nadvihne hrudník. Ak nie, dodatočne uvoľníme dýchacie cesty väčším záklonom hlavy, vybratím napr. zapadnutého jazyka a pod. Potom rytmicky vdychujeme do úst postihnutého tak, ako cítime vlastnú potrebu dýchania. Ak je potrebné súčasnej vykonať aj masáž srdca, ak sme sami, vdýchame do úst obsah svojich pľúc a následne 15 x zatlačíme na hrudnú kosť rýchlosťou cca 80 x za minútu. Následne 2x opakujeme vdych a opäť 15 x tlak.

Ak poskytujú prvú pomoc dvaja záchrancovia, je počet tlakov na hrudnú kosť 5, pričom tlačiaci nahlas počítajú. Nasledujú dva vdychy do pľúc a opätovne 5 x tlaky na hrudnú kosť.

Tento cyklus opakujeme počas cca 2 minút, kedy opätovne zistíme stav, t.j. pulz a dýchanie. Ak sa neobnovili, pokračujeme v činnosti do príchodu odbornej pomoci.

Je treba si uvedomiť, že po úraze el. prúdom je postihnutý v šoku, ktorý sa prejavuje neprirodzene rýchlym slovným prejavom, zimnicou, je bledý a pod. Preto je po úraze el. prúdom nevyhnutné zabezpečiť proti šokové opatrenia (teplo, ticho, tíšenie bolesti). V žiadnom prípade nepodávať tekutiny, ale len ovlažovať pery. V každom prípade zabezpečiť lekárske ošetrenie.

PRAVIDLÁ PRE VYBAVENIE PRACOVÍSK

LEKÁRNIČKAMI PRVEJ POMOCI A ICH DOPŔĽNANIE

I. ZÁKLADNÝ POJEM

1. Lekárnička prvej pomoci je súbor liečiv a zdravotníckych potrieb pre poskytovanie prvej pomoci zraneným alebo náhle ochoreným osobám, ktorý je uložený vo vhodne usporiadanom obale.
2. Pod názvom lekárnička prvej pomoci (ďalej len "lekárnička") sa rozumie lekárnička nástenná a auto lekárnička.

II. VŠEOBECNÉ POKYNY

1. Vedúci zamestnanci pracovísk sú povinní zabezpečiť vybavenie pracovísk lekárničkami, zabezpečiť ich vhodné umiestnenie, udržovanie a dopĺňanie. Základný obsah nástennej lekárničky je uvedený v prílohe
2. Rozsah vybavenia pracovísk lekárničkami je nasledovný:
  - do 50 osôb - najmenej 1 ks
3. Jednotlivé typy lekárničiek a ich základné vybavenie pred ich uvedením na trh schvaľuje ministerstvo zdravotníctva SR.

III. ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

1. Lekárničky, ich náplne a priebežné dopĺňanie, zabezpečuje pracovisko na vlastné náklady.
2. O lekárničku, jej náplň, ako aj o poskytovanie prvej pomoci, sa stará osoba, ktorá je odborne spôsobilá poskytnúť prvú pred lekársku pomoc
3. Lekárnička a jej náplň slúži na nevyhnutné ošetrenie prípadného úrazu. Musí byť udržiavaná v čistote a pohotovostnom stave. Každý výdaj liekov a zdravotníckeho materiálu z lekárničky sa zapisuje do priloženého zošita, ktorý plní funkciu aj knihy drobných úrazov.
4. Hromadne vyrábané liečiva majú stanovenú dobu použiteľnosti, v priebehu ktorej má byť prípravok spotrebovaný resp. po tejto dobe musí byť vyradený. Použiteľnosť prípravku končí posledným dňom v mesiaci uvedeného vo výrobnnej šarži, resp. v deň, ktorý je vyznačený na obale. Tieto termíny na prípravkoch musia byť kontrolované a podľa nich vyradované a nahradené novými.
5. Keď došlo akýmkoľvek spôsobom k porušeniu liečiva, alebo k jeho znehodnoteniu (napr. zvlhnutím, rozpadom, znečistením a pod.), je potrebné ho vyradiť a nahradiť novým.
6. Nástroje a pomôcky, ktoré sa môžu opakovane používať, sa po upotrebení pred uložením dezinfikujú, príp. sterilizujú.
7. Obaly lekárničiek môžu byť vyrobené z rôznych materiálov (drevo, plastické hmoty, koženka, textil a pod.) prípadne ich vhodnou kombináciou, avšak musia zaručovať bezpečné uloženie a spôsob skladovania predpísanej náplne.

OBSAH NÁSTENNEJ LEKÁRNIČKY

Názov

Liečivá

OPHTAL	1
SEPTONEX alebo iný vhodný dezinfekčný prípravok	1
TRAUMACEL zásyp	1

Obväzový materiál

Gáza hydrofilná skladaná sterilná	
7,5 cm x 7,5 cm á 5 ks	2
Spofaplast 2,5 cm x 2 m	
5 cm x 5 m	-
Spofaplast rýchlo obváz	
6 cm x 1 m	1
Obváz pružný	
6 cm x 5 m	-
Obváz hydrofilný sterilný	
6 cm x 5 m	2
8 cm x 5 m	-
10 cm x 5 m	
Obváz škrtiaci pryžový	
dĺžka 70 cm	1
Šatka trojcípa	1
Vata obvázová lis. steril. 25 g.	-
Vata obvázová skladaná 50 g.	
Zdravotnícke pomôcky	
Pinzeta anatomická	1
Príručka "Prvá pomoc"	1
Rúško resuscitačné	2
Špendlíky zatváracie	
Teplomer lekársky v puzdre	1

Príloha č. 2

Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach, Komenského 73

MIESTNY PREVÁDZKOVÝ PREDPIS PRE PREVÁDZKOVANIE REGÁLOV

Povinnosťou fyzických a právnických osôb je v zmysle zákona č.124/2006 Z. z. o BOZP , vyhlášky SÚBP č. 59/82 Zb., STN o regáloch a Zákonníka práce zabezpečiť a vykonávať kontrolu stavu prevádzkovaných regálov.

Regály z hľadiska funkčnosti slúžia na ukladanie (skladovanie) rôznych materiálov, náradia, tovaru a od. Výrobca určuje u jednotlivých typov ich využitie za predpísaných podmienok. Povinnosťou prevádzkovateľa (užívateľa) je podľa návodu výrobcu umiestniť regál v objekte s jeho označením nosnosti jednotlivých buniek, stĺpcov, regál ukotviť a predpísaným spôsobom v určených lehotách

kontrolovať.

Základné zásady :

1. Regály musia byť vždy stabilné, nemú byť nerovnomerne zaťažené ako aj preťažované nad stanovenú nosnosť (nosnosť je uvedená výrobcom)
2. Na každom regály musí byť viditeľne, trvale a nezmazateľne označená nosnosť regálovej bunky a stĺpca.
3. Materiál sa môže do regálov ukladať len tak, aby sa nemohol zosunúť, nevyvíjať tlak na priečky, steny a iné časti. Ak nie je regál na to prispôsobený, potom musí byť po stranách pevne ukotvený napr. ku stene zadnej časti, prípadne aj z bokov. Ak sa nachádza v priestore viac regálov, tieto musia byť vzájomne pospájané, aby tvorili kompaktný - stabilný celok.
4. Šírka uličiek medzi regálmi a stohmi musí zodpovedať spôsobu ukladania materiálu. Jej šírka musí mať najmenej 0,8 m. Šírka uličky na prechod vozíkov a pod. musí byť aspoň o 0,4 m väčšia ako najväčšia šírka vozíkov alebo nákladov.
5. Pred uvedením regálu do prevádzky, po každom jeho premiestnení, prestavení, ale najmenej 1 x ročne musí byť regál prekontrolovaný, či zodpovedá príslušnej technickej dokumentácii z hľadiska :
  - stability
  - pevnosti spojov
  - zvislosti a vodorovnosti

Ďalej sa musí skontrolovať, či sú dodržiavané všetky požiadavky výrobcu regála podľa návodu na jeho použitie.

O výsledku kontroly - skúšky každého regála musí byť vyhotovený záznam, ktorý obsahuje uvedené údaje a zistené skutočnosti v prevádzkovej knihe.

Je zakázané :

- chodiť po regáloch alebo naň vstupovať a preťažovať ich,
- používať poškodené, deformované regály aj ich časti, pretože by mohli ohroziť bezpečnosť osôb, majetku (takéto regály musia byť ihneď označené výstražnou tabuľkou a vyradené z prevádzky)
- ručná obsluha regálov vo výške nad 180 cm musí byť zabezpečená zariadením (stabilné rebríky, schody, plošiny, zakladače a pod.)
- prístup k regálom musí byť trvale voľný a nič nesmie brániť bezpečnému ukladaniu, manipulácii a vyberaniu uskladňovaného tovaru a materiálu.

Vedúci zamestnanec pracoviska, kde sú regály prevádzkované zodpovedá za vedenie prevádzkovej knihy regálov a predkladať ju na požiadanie zamestnancovi UVL, vykonávajúcemu ich kontrolu ..

Záznam o registrovanom pracovnom úraze

Príloha č. 3

Údaje sa vyplňujú veľkými tlačnými písmenami čiernej alebo tmavomodrej farby			
Zamestnávateľ, adresa			
IČO ¹⁾	<input type="text"/>	Právna forma zamestnávateľa ²⁾	.....
Útvar, ktorý vedie evidenciu miezd zamestnávateľa, adresa	.....	Organizačná zložka, ³⁾ adresa	.....
Rozsah zodpovednosti zamestnávateľa ⁴⁾ za registrovaný pracovný úraz (ďalej len „úraz“)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%*)
1	Meno, priezvisko, titul zamestnanca	Dátum narodenia	<input type="text"/>
	.....	Štátna príslušnosť	.....
	Trvalý – prechodný pobyt *)	Počet nezaopatrených detí ⁵⁾	.....

		IČSZ ⁶⁾	<input type="text"/>
	Denný vymeriavací základ zamestnanca ⁷⁾		Sk
	Je nemocensky poistený	<input type="text" value="ÁNO – NIE *)"/>	
2	Pracovisko ⁸⁾		
	Druh vykonávanej práce (funkcie), pri ktorej zamestnanec utrpel úraz		
	Túto prácu (funkciu) vykonáva u zamestnávateľa	_____ rokov*)	_____ mesiacov*) _____ dní*)
3	Má odbornú spôsobilosť na výkon práce, pri ktorej utrpel úraz	<input type="text" value="ÁNO – NIE **"/>	
	Má zdravotnú spôsobilosť na výkon tejto práce	<input type="text" value="ÁNO – NIE **"/>	
	Dátum posledného oboznámenia s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce a ochrany zdravia pri práci a s bezpečnými pracovnými postupmi	<input type="text"/>	
	Po vykonanom oboznámení boli znalosti zamestnanca overené	<input type="text" value="ÁNO – NIE *)"/>	
4	Od začiatku zmeny odpracoval _____ hodín. Pracovná zmena trvá od: _____ do: _____		
	Miesto, kde došlo k úrazu		
5	Ide o úraz: smrteľný	<input type="text" value="ÁNO – NIE *)"/>	Dátum úmrtia <input type="text"/>
	s ťažkou ujmom na zdraví ⁹⁾	<input type="text" value="ÁNO – NIE *)"/>	
6	Opis priebehu úrazu ¹⁰⁾		
7	Zdroj úrazu ¹¹⁾		
		<input type="text" value="Kód zdroja úrazu"/>	
8	Príčina úrazu ¹²⁾		
		<input type="text" value="Kód príčiny úrazu"/>	
9	Vyjadrenie zamestnanca k úrazu ¹³⁾		
		_____ Meno, priezvisko a podpis zamestnanca ¹³⁾	
	Dátum vyšetrenia úrazu*)	<input type="text"/>	
	Dátum spísania záznamu	<input type="text"/>	
		_____ Meno, priezvisko a podpis zástupcu zamestnávateľa ¹⁴⁾	
10	Na odstránenie príčin úrazu zamestnávateľ vykoná nasledujúce termínované opatrenia *)		
	a) technické		
	Dátum vykonania	<input type="text"/>	

- 11) Zdroj úrazu – napr. stroj (značka, výkon, rok výroby), dopravný prostriedok, zariadenie, náradie, inštalácia, materiál, fyzikálny, chemický, biologický faktor.
  - 12) Príčina úrazu – opis, čo bolo v čase úrazu na pracovisku v nesprávnom alebo nebezpečnom stave, ktorý právny predpis porušil zamestnávateľ, čo robil zamestnanec alebo iná osoba nesprávnym alebo nebezpečným spôsobom, ktorý právny predpis porušil zamestnanec alebo iná osoba, či bol úraz spôsobený alebo ovplyvnený inou osobou (uviesť meno, priezvisko a adresu tejto osoby), či bol úraz spôsobený za spolupôsobenia prírodných živlov alebo zvierat.
  - 13) Vyjadrenie zamestnanca k úrazu a podpis zamestnanca, ak to dovoľuje zdravotný stav zamestnanca.
  - 14) Meno, priezvisko a podpis zástupcu zamestnávateľa určeného zamestnávateľom.
  - 15) Záznam o kontrole vykonaných opatrení sa vypĺňa na kópii záznamu o registrovanom pracovnom úraze v evidencii zamestnávateľa.
  - 16) OKEČ – odvetvová klasifikácia ekonomických činností podľa vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 552/2002 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností.
  - 17) Povolanie zamestnanca podľa Klasifikácii zamestnaní (KZAM) podľa opatrenia Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 16/2001 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Klasifikácia zamestnaní.
  - 18) Územie, na ktorom vznikol úraz – pre Slovenskú republiku podľa vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 438/2004 Z. z., ktorou sa vydáva klasifikácia štatistických územných jednotiek. Na kódovanie v tomto ukazovateli sa používa úroveň NUTS 3.
- *) Označuje sa alebo dopĺňa sa požadovaný aktuálny údaj.
- **) Označuje sa len v prípade, ak na výkon práce je potrebná spôsobilosť podľa osobitných predpisov.
- ***) Údaj sa vypĺňa po ukončení pracovnej neschopnosti.

Záznam o školskom úraze

Príloha č. 4

Škola - organizácia

Tel.

Miesto (PSČ)

IČO

Nadriadený orgán (adresa)

Okres

Kraj

1	Priezvisko Dátum narodenia	a meno zraneného Trieda, ročník, semester
2	Bydlisko zraneného Rodinný stav Počet nezaopatrených detí rodičov postihnutého - u ženatých (vydatých) študentov (žiakov)	
3	Bydlisko rodičov alebo zákonného zástupcu	
4	Dátum a hodina úrazu. Druh zranenia alebo poškodenia Zranená časť tela	Miesto, kde došlo k úrazu
5	Ide o úraz ťažký? Koľko osôb bolo súčasne zranených? Zranený zomrel ihneď?	Ide o úraz hromadný? Ide o úraz smrteľný? Alebo neskoršie (dátum)
6	Popíšte ako došlo k úrazu	
7	Kto vykonával v čase a na mieste úrazu pedagogický dozor a akým spôsobom? Bol zranený poučený o zásadách bezpečného správania (vo vzťahu k úrazu)? Ako? Kedy naposledy? ..... Kým bol poučený?	

8	Čo bolo na mieste úrazu v nesprávnom alebo nebezpečnom stave? Ktorý predpis organizácia porušila?	Štatistická značka zdroja úrazu:
9	Čo robil zranený nesprávnym alebo nebezpečným spôsobom? Ktorý predpis porušil zranený?	Štatistická značka príčiny úrazu:
10	Bol úraz zapríčinený alebo ovplyvnený prírodnými živlami alebo zvieratám?	
11	Utrpel zranený škodu na veciach a akú? ..... Utrpela organizácia škodu na veciach a akú?	

Dátum spísania záznamu o úraze

.....
 Podpis zraneného (podľa možností)
 U neplnoletého podpis zákonného zástupcu

.....
 Podpis pracovníka vykonávajúceho
 pedagogický dozor

Podpisy svedkov .....
 .....

.....
 Podpis riaditeľa školy

Podpisy svedkov .....

.....
 Podpis funkcionára odborového zväzu

12	Na odstránenie príčin úrazu vykoná škola - organizácia opatrenia: a) organizačné a technické b) výchovné Termín: stály	..... Podpis pracovníka zodpovedného za splnenie prijatých opatrení
13	Vyjadrenie odborového zväzu k navrhovaným opatreniam v rubrike 12	
14	Záznam o kontrole realizovaných opatrení	
15	Adresa zdravotníckeho zariadenia, kde bol zranený ošetrovaný alebo liečený	
16	Ďalšie doplňujúce údaje	Počet vymazaných dní .....

Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach

Pracovisko UVL : .....

Záznam o vykonanej kontrole z podozrenia požitia alkoholických nápojov

(V zmysle § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 124/2006 Z. z.)

Kontrola vykonaná dňa :	o	hod.
Kontrolu vykonali :		
Kontrolovaný bol zamestnanec :		
Funkcia, profesné zaradenie :		
Priamy nadriadený, ktorý bol - nebol prítomný počas výkonu kontroly :		
	funkcia :	
Popis správania sa kontrolovaného zamestnanca, prípadné odmietnutie podrobeniu sa kontrole : (uviesť výstižne)		
Výsledok kontroly :		
Detekčná trubička - prístroj dokazuje :		požitie alkoholických nápojov nepožitie alkoholických nápojov
Tento záznam sa postupuje :		
1. vedeniu organizácie		
2. odb. prac. BOZP na vedomie, pre potreby pri prac. úraze		
Podpis kontrolovaného zamestnanca :		
Podpis odoprel :		
Podpis priameho nadriadeného zamestnanca :		
Podpisy zamestnancov, ktorí oprávnené vykonali kontrolu :		

Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach, Komenského 73, Košice
---

Práca so zobrazovacími jednotkami

1. Zamestnanci.

Tieto požiadavky sa týkajú všetkých zamestnancov, ktorí používajú zariadenie so zobrazovacou jednotkou ako podstatnú časť práce.

2. Pracovisko.

Je sústava zahŕňajúca zobrazovaciu jednotku a ďalšie príslušenstvo, pracovný stôl, pracovná plocha a pracovné sedadlo.

3. Režim práce.

Zamestnanci ktorí používajú zariadenie so zobrazovacou jednotkou ako podstatnú časť práce sú povinní, po každých 50. minútach trvalej práce, sa venovať 10 minút inej pracovnej činnosti mimo obrazovky / príprava podkladov, zber informácií a pod./. Táto prestávka nie je zahrnutá do prestávky na jedlo a oddych.

4. Ochrana zdravia zamestnancov.

Zamestnanec pri nástupe do zamestnania je povinný zúčastniť sa vstupnej lekárskej prehliadky. Ďalších lekárskejších prehliadok sa zúčastňuje v termínoch podľa požiadavky lekára, zamestnávateľa alebo pri príznakoch poškodenia zdravia ihneď. Ak výsledky vyšetrenia preukážu, že treba použiť korekčné prostriedky a ak nie je možné použiť bežné korekčné prostriedky, zamestnávateľ poskytne zamestnancovi špeciálne korekčné prostriedky.

5. Informovanie zamestnancov.

O všetkých hľadiskách bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vzťahujúcich sa na pracovisko so zobrazovacími jednotkami informuje bezpečnostný technik zástupcov zamestnancov a zamestnancov pri vstupnom školení a vedúci zamestnanci pri periodických školeniach.

Minimálne požiadavky na zariadenia a prostredie pracovísk so zobrazovacími jednotkami a na programové vybavenie.

I. ZARIADENIA

A. Používanie ktoréhokoľvek zariadenia, ktoré je súčasťou pracoviska so zobrazovacou jednotkou nesmie ohrozovať bezpečnosť a zdravie zamestnancov.

B. Obrazovka.

1. Znak na obrazovke musia byť dobre čitateľné, zreteľné, primerane veľké a s dostatočnou vzdialenosťou medzi znakmi a riadkami.
2. Obraz na obrazovke musí byť ustálený, bez blikania alebo iných prejavov nestálosti.
3. Jas obrazovky a kontrast medzi znakmi a pozadím musia byť ľahko nastaviteľné a taktiež ľahko prispôsobiteľné podmienkam prostredia.
4. Poloha obrazovky musí byť ľahko prispôsobiteľná potrebám zamestnanca.
5. Ak je to potrebné, treba používať pre zobrazovaciu jednotku osobitný podstavec alebo stôl s nastaviteľnou výškou.
6. Obrazovka musí byť bez zrkadlenia a svetelných odrazov spôsobujúcich zrakovú nepohodu zamestnanca.

C. Klávesnica

1. Klávesnica musí byť od zobrazovacej jednotky oddelená a musí mať takú výšku a sklon, aby zamestnanec mohol zvoliť pohodlnú pracovnú polohu, umožňujúcu predchádzať únave paží a rúk.
2. Priestor pred klávesnicou musí byť dostatočne veľký, aby poskytol oporu pre ruky a predlaktia.
3. Klávesnica musí mať matný povrch zamedzujúci vzniku svetelných odrazov.
4. Usporiadanie klávesnice a vlastnosti klávesov musí uľahčovať používanie klávesnice.
5. Znak na klávesoch musia byť dostatočne kontrastné a čitateľné zo základnej pracovnej polohy.

D. Pracovný stôl alebo pracovná plocha

1. Doska pracovného stola alebo pracovná plocha musí mať dostatočné rozmery, povrch s nízkou svetelnou odrazovosťou a musí umožniť pružné usporiadanie zobrazovacej jednotky, klávesnice, dokumentov a ďalších súvisiacich zariadení. Držiak dokumentov musí byť stabilný, prispôsobený potrebám zamestnanca a umiestnený tak, aby sa minimalizovali nepohodlné pohyby a polohy hlavy a očí.
2. Pracovné miesto musí zamestnancovi poskytovať primeraný priestor na zaujatie pohodlnej pracovnej polohy.

E. Pracovné sedadlo

Pracovné sedadlo musí byť stabilné a musí zamestnancovi umožňovať pohodlnú pracovnú polohu a voľnosť pohybov. Sedadlo musí byť nastaviteľné na výšku, operadlo musí mať nastaviteľnú výšku a sklon. Opierka nôh musí byť k dispozícii podľa individuálnej potreby zamestnanca.

II. PRACOVNÉ PROSTREDIE

A. Priestorové požiadavky

Pracovisko musí byť riešené tak, aby zamestnancovi poskytoval dostatok priestoru na zmenu pracovnej polohy a pohybov.

B. Osvetlenie

Celkové osvetlenie pracovného priestoru a miestne osvetlenie musia zabezpečiť vyhovujúce svetelné podmienky a vhodný svetelný kontrast medzi obrazovkou a jej pozadím pri zohľadnení charakteru práce a vizuálnych požiadaviek zamestnanca. Treba predchádzať rušivým jasom a svetelným odrazom na obrazovke alebo iných zariadeniach vhodným usporiadaním pracoviska, vhodným umiestnením a technickými charakteristikami zdrojov umelého osvetlenia.

C. Svetelné odrazy a oslnenie

1. Pracovisko sa musí riešiť tak, aby zdroje svetla ako okná a iné otvory, priehľadné a priesvitné steny a jasne sfarbené steny alebo zariadenia nespôsobovali priame oslnenie, a ak je to možné, nevyvolávali na obrazovke svetelné odrazy.
2. Okná sa musia vybaviť vhodným systémom nastaviteľného tienenia, aby sa znížilo podľa potreby denné svetlo dopadajúce na pracovisko.

D. Hluk

Pri zriaďovaní pracoviska treba zohľadňovať hluk spôsobovanými zariadeniami na pracovisku a hluk prenášaný z okolia, aby nerozptyľoval pozornosť zamestnancov a nerušil sluchovú komunikáciu.

E. Teplota

Zariadenie, ktoré je súčasťou pracoviska, nesmie byť zdrojom tepla spôsobujúceho u zamestnancov pocit tepelnej nepohody a tepelné pomery prostredia musia byť prispôbené charakteru činnosti zamestnancov.

F. Žiarenie

Všetky druhy žiarenia s výnimkou viditeľnej časti spektra elektromagnetického žiarenia musia byť znížené na úroveň zanedbateľnú z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov.

G. Vlhkosť

V pracovnom prostredí musí byť zabezpečená a udržiavaná primeraná úroveň vlhkosti ovzdušia.

III. PROGRAMOVÉ VYBAVENIE

Pri navrhovaní, výbere, zaobstarávaní a úpravách programového vybavenia a pri navrhovaní úloh spojených s používaním zobrazovacej jednotky zamestnávateľ zohľadní tieto zásady:

1. Programové vybavenie musí byť vhodné pre danú úlohu a musí zodpovedať úrovni znalosti a skúsenosti zamestnanca.
2. Programové vybavenie a zobrazovacia jednotka musia poskytovať zamestnancovi priamo alebo na jeho požiadanie spätnú informáciu o jeho činnosti.
3. Programové vybavenie a zobrazovacia jednotka musia zobrazovať informácie v takej forme a takou rýchlosťou, ktoré sú prispôbené obsluhu.
4. Pri spracovaní údajov zobrazovacou jednotkou je potrebné zohľadňovať princípy softvérovej ergonómie.

Schválil: Prof. MVDr. Emil Pilipčinec , PhD.
rektor